

Apie knygnešius, banko knygutes ir grimstančias salas

JONAS PETRENAS, New York

Salkauskis su Zikaru lipdo paminklą

Gyveno kartą Lietuvoje drąsus žmogelis, kursai užsimetė ant pečių drobinį maišelį, užsimaukšlino sau ant galvos kepurę, ir, aplinkui žvalgydamasis, išpluošė Kaunan. Mieste ilgai neklajojęs, patraukė jis tiesiai į Vytauto Didžiojo kultūros muzėjų ir ten susirinkusiems pratarė:

„Iš čia manęs jau niekas daugiau nebeišvays! Gana privargau betempdamas knygas iš paprūsės. Tegu dabar jaunieji skaito ir mokosi!“

Muzėjaus sargai norėjo senioją išvaryti, girdi, jam čia ne vieta. Juos apramino toksai padžiūvęs, barzdele pasipuošęs žmogus — prof. St. Salkauskis, kurs džentelmeniškai paaiškino:

„Jeigu lietuvių tauta norėtų tinkamai pažymėti garbingą spaudos atgavimo sukaktį, jai tereikėtų pastatyti paminklą nežinomam knygnešiui, kuris, viena ranka iškėlęs švyturį, o antra kydomas raštų našta, mums reikėtų tą patį, ką kitoms tautoms reiškia triumfo arkos ar laisvės statulos“ (Aiteininkų Ideologija, 177).

Netrukus prie to žmogelio prisitartino Juozas Zikaras, kursai, žiūrėdamas į atkeliavusį svečią, nulipdė paminklą nežinomam knygnešiui. Dabar žmonės nebegalėjo atskirti, kur čia drąsuolis svečias, o kur skulptoriaus padarytoji statula.

Ir pasiliko muzėjuje nežinomasai knygnešys vaikų vaikams kalbėti apie lietuvių meilę laisvei, knygai, šviesesniai gyvenimui.

Ben. Babrauskas ant grimstančios salos

Laisvės dienose nežinomasai knygnešys švytėjo kaip atminimas mūsų spaudos martirologijos kelio. Jisai šildė rašytoją, įkvėpė dailininką, drąsino knygų leidėją. Tačiau jau ir tuomet pasigirdavo liūdnos gaidos apie mažėjančią meilę knygai, žurnalui.

Prof. V. Mykolaitis-Putinas, kalbėdamas lietuviškosios kultūros kongrese, sušaukta Naujosios Romovos redakt. J. Keliočio rūpesčiu, nusiskundė, kad naujas mūsų šviesuomenės — valdininkijos luomas, pasinešęs į ekonomiškai aptukusį ir hedonistinį gyvenimą, savo salionus išpuošė kristalo servizomis, moderniais baldais, tik nebesurado vietos knygų lentynai... Gi humoro laikraštis Kuntaplis, mokėdamsi tada vykusiai pasišaipyti, išsidėjo karikatūra, pavadintą inteligento biblioteka, kurioje įstatyti tokie „veikalai“, kaip: Lyt's badas, Natūralus gimimų reguliavimas ir laimingos vedybos, kortų kaladė, užsienietiška etikete papuošta likerio bonkutė...

Okupacijų metais, kai pakilo dulkės raudonam ar rudam saulėleidy, vėl slapta graibstėme Maironį, Brazdžionį, lyg skėdami šaukėme iš eđužušo laivo; ištrėmimo dienose sėdėjom ant Babilono upės krantų ir, Unros ujami bei kilnojami, gau dėme pasirodžiusi lietuviška žodį, kvepiantį paliktu šienų ar žydinčiais sodais; atplaukę į Ameriką, kiek pakeikė ir pakritikavė naują kraštą, naujose lentynėlėse pasistatėm banko knygute, šoferio leidimą, apdraudos polią...

Knygų leidėjai ir laikraščių redaktoriai pyko ir barėsi, kiti gi gyrė ir džiaugėsi ateivių ekonomišku stiprėjimu, o rašytojų dr-jos pirm. Ben. Babrauskas, lyg kokia vaikščiojanti mūsų kultūrinio gyvenimo sąžinė, taip dažnai mokanti su kartuvių humoru atverti gyvenimo sopulius, š. m. „Lietuvių Dienų“ 9 nr. pasijuto su kitais išseivijos broliais bestovis ant grimstančios salos, kurią baigia apsemti svetimi vandenys ir nupūsti svetimi vėjai. Jisai špengleriską pranašystę apie lietuviškos salos nugrimzdimą Amerikoje broliais bestovis ant grimstančios salos, kurią baigia apsemti svetimi vandenys ir nupūsti svetimi vėjai. Jisai špengleriską pranašystę apie lietuviškos salos nugrimzdimą Amerikoje broliais bestovis ant grimstančios salos, kurią baigia apsemti svetimi vandenys ir nupūsti svetimi vėjai.

Kun. V. Bagdanavičius knygų klube

Beadint pranašystei apie lietuviškos salos nugrimzdimą, šit pasirodo padžiūvusio, liesoko veido kun. Vyt. Bagdanavičius, įsirašęs Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje. Šis knygos klubas (suorganizuotas kun. K. Matulaičio 1949 m.), prisiglaudė prie „Draugo“. Kad ir neminėdami per daug jau visiems įgrisusio jubilėjaus žodžio, galime pažūrėti į šio knygų klubo darbus, padarytus penkerių metų tekmeje ir skirtus apsaugoti lietuvišką salą nuo apsemimo.

Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje leidžia dvimėnesinį biuletinį, kuriame trumpai apžvelgia klubo išleistas ar dar spaudai rengiamas knygas. Iš jo pasirodo, kad šis knygos klubas per penkerius metus yra išleides apie 32 knygas, kurios buvo siunčiamos klubo nariams ar šiaip parduvinėjamos.

Šis knygų leidimo klubas išvedė į literatūros areną J. Gliaudą su premijotais Namais ant smėlio ir Ora pro nobis, spaudos rūbu apvilko A. Landsbergio premijuotą Kelionę, padėjo pražydyti P. Jūkiaus Pavasariui prie Varduvo, pastatė N. Mazalaitės Gintarinis vartus, nušvietė L. Žitkevičiaus Saulutę debesėliuos, džiaugėsi S. Džiugo Kiškučio vardinėmis, klausėsi H. Nagio Saulės laikrodžių, sekė dr. J. Balio Lietuviškas pasakas ar J. Švaisio Aukso kirvį, kvėpė skaitytojams kun. dr. J. Vaitkevičiaus Gyvają Dvasią, pranašingai kalbėjo per kun. V. Bagdanavičiaus Žmonių likimą šv. Jono Apreiškimo knygoje, padovanojo visų laukiajį Lietuvių poezijos antologiją, paruošė A. Vaičiulio ir J. Aisčio.

Visame šiame knygų margumyne gražiau sutartinėn susibėga vyresnės ar jaunesnės kartos rašytojai, knygas iliustravo dailininkai, jas skaitė ir saulės sielą maitinę skaitytojai — visi, kurie tik troško ir siekė „padėti lietuviškai knygai atsiverti, jai paplisti ir ją įvesti į jaunąją kartą“ (iš Klubo biuletinio, 6 nr.).

Literatūrinis — meninis požiūris knygose buvo aptartos savu laiku ir įvertintos. Jų tarpe buvo ir stipresnių, buvo ir silpnesnių, tačiau jos visos ryžosi padėti statyti lietuviškos literatūros rūmus, kurie dabar taip (Nukelta į 2 psl.)

Medardas Bavarskas

Darbo diena

... prakeikta tebūnie žemė dėl tavęs; vargingai misi iš jos, kol gyvas būsi.

I Moz. 3, 17.

1. Rytas

Per tirštą rūką su dėžutėm rankose
I priekį veržiasi tamsi minia.
Be atvangos jie slenka vis ir slenka,
Lyg koks šešėlis šviesiame sapne.

Pirmasis saulės spindulys išnyra
Ir išsigančs jų pasislepia atgal.
Didžiulis namas prieš akis ten išsisi apmiręs,
Tiktai juoduoja jo plati anga.

Ir kaip upelis ten visa minia suplaukia.
Palieka tuščios gatvės. Baigiasi naktis.
Už horizonto saulės spinduliai dar pasislepę laukia,
Lyg nenorėdami jų visų matyti.

2. Pietų pertrauka fabrike

Sumezgk manų minčių trumputę giją
Nutrūkusią sirenos kaukime, —
Ir tu matysi, kaip mana širdis atgyja
Ir tu matysi...

Na, eime
Pro praviras duris į gatvę.
Susėsime kur prie purvinos betono sienos.
Mes valgysim tenai mažyčiais kšniais,
Smulkiais ir vienodais, kaip mūsų dienos.

Bus mirė mašinos. Tylės didieji presai.
Taip kartais būdavo prieš aušrą... Prisimeni, tada...
O mes be pertraukos tenai sėdėt norėsime
Ir mudviejų visako ten bus gana.

Kalbėsime mes apie šį nuostabų nedidelį pasaulį
Tarp sienų keturių. Apie namus. Kelius.
Aplink švytės geltoną, surūdijus saulę
Išmetus išblyškusių kur pluoštą spindulį.

Bet tu nebegali sumezgt manų minčių,
Nei mano noro negali atspėti

Sirena sukaukia balsu klaikiu,
Suviegia springdami motorai
Ir vėl visi daiktai jau pradeda judėti.

3. Pabaiga

Aš neturiu namų. Kadais pas juodą girią
Stovėjo jie. Mažyčiai ir menki.
Čia mano dienos pilkos ir numirę
Didžiulio miesto sukuryj.

Čia sukasi aplink namai iš plieno ir betono
Ir kaukia per visus šimtus langų.
O viename randu kasdienę mano duoną
Maišytą su juodu žmogaus vargu.

Aš neturiu namų. Čia tiesios gatvės.
Ir man vistiek, kuria nueisiu aš.
Ir man vistiek, kur aš praleisiu naktį,
Kokie sapnai ir kur mane nuneš.

Dėkoju, Viešpatie, aš vėl už sunkią darbo dieną,
Už vaidą vieną, kur prisiminiau iš tų senų dienų...
Nutyta kaukė jau pavargusios sirenos,
Tik aidas jų ataskamba klaikiu juoku.

Stasio Šimkaus operetė "Čigonai"

Pirmąjį šių metų lapkričio mėnesio sekmadienį Brooklyno Schwaben Hall scenoje suvaidinta St. Šimkaus operetė "Čigonai" praėjo su pasisekimu. Bemaž tūkstantinės publikos pripildyta salė mielai pasitiko šį vieno veiksmo muzikos ir vaidybos kūrinėlį, kuris čia tebuvo vaidintą jau tik prieš visą dvidešimtą metų.

Operetės chorui, vadovaujamam Juozo Stankūno, čia buvo tekęs nemažas uždavinys. Nemaža darbo turėjo įdėti ir choreografas baletmeisteris St. Modziliauskas, bemaž šešių dešimtų žmonių grupę paruošdamas šokiams. Kaip solo šokėja, lyg visą veiksmą apvainikavusią, čia tenka pažymėti Martą

Kulką, pasirodžiusią su meistrišku šokio menu. Muzikinio operetės apipavidalinimo teikė akompaniatorius Al. Mrozinskas ir solo smuiku Z. Žitkevičienė, abu įgudusia ranka išsiskirdami klausytoją žavinčios muzikos. Čigonų liaudies melodijos imtos iš L. Gončarovo. Kadai buvęs metas, kad net visas orkestras operetę palydėdavo.

Operetės libretas šiam pastatymui buvo kiek daugiau pritaikytas ir prapleštas. Pats veikalo turinys nukelia mus ir į mielosios Lietuvos gamtą, į būdingus savo meto čigonų ir kaimiečių santykius. Pagrindinė mintis lieka harmonija: kas čigonų čigonams, kas kaimo kaimui, kai paaiškėja, kad pirmieji buvo pasigrobę kaimo mergelę, kuri vėl grįžta pas savuosius. Vyriausioj čigonų vado Roto rolę pasirodė Balyš Račkauskas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Kun. dr. Andrius Baltinis

Liet. studijų institute kalbėjo apie literatūrą ir auklėjimą. Pirmiausiai prelegentas pareiškė, kad netikslu yra kalbėti tik apie tris auklėjimo veiksmus: šeimą, mokyklą ir bažnyčią. Kiekvienas žmogus taip pat yra auklėtojas. Pagrindinė auklėjimo priemonė yra literatūra. Ji kuria auklėjimo vertybes. Ypač dabar, kai radijas, televizija ir teatras plačiai perduoda literatūrą, ji tampa reikšmingiausiu auklėjimo faktorium. Literatūros veikimas į žmogų yra labai gilus. Negalima manyti, kad grožėjimasis literatūrinėmis vertybėmis nedaro įtakos žmogaus veiksmams. Psichologija įrodo, kad žmogus veikia taip, kaip jis mąsto, arba kaip jis svajoja. Literatūros reikšmė žmonių veiksmams labai paliudija ir kriminalinių romanų įtaka jaunuolių nusikaltimams. Literatūra veikia žmogų ne tiek įrodinėjamais, kiek įkalbinėjimais. Įkalbinėjime nėra logikos; čia yra veikiamą į jausmą. Kadangi nuo žmogaus minčių ir norų priklauso ir jo gyvenimas, dėl to rašytojas turi jausti savo atsakomybę. Raštijos reikšmę paliudija ir senųjų mūsų žmonių išitikinimas, kad visa, "kas knygoje yra parašyta, yra gera." Knygos negalima paversti preke, kuri tik norėtų patikti skaitytojui. Ji turi išlaikyti savo augstą paskyrimą. Knyga gelbėti nuo praradimo galima dvejais būdais: draudimu skatinti kankirus knygas ir gerų knygų premijavimu. Tačiau, kaip praktika rodo, tos priemonės nevisada duoda laukiamų vaisių.

• Dėdės Atanazo-kun. K. Pavilniai (1866.II.23 — 1933.VIII.1 d.) apysaka "Mokytoja" buvo išleista Philadelphiaje 1904 m. "Žvaigždės" žurnalo, kurį redagavo žymusis Amerikos lietuvių kultūros ir literatūros istorikas kun. Antanas Milukas (1871.VI.13 — 1944 m.).

kas, gerai įsijautęs į savo vaidybą ir dainuotinę rolę. Veiksmai įpusėjus jau lyg buvo jausti, kad jam tiktų ir būtų reikalinga net platesnio pobūdžio scena. Taip pat tinkamai savo roles atliko M. Žukauskienė (čigonė Karina), R. Mainelytė (vogta dukter), R. Kezys (jaunas čigonas), M. Virbickienė (sena čigonė), St. Vaškys (čigonukas). Neteko išgirsti Z. Zubrio, kurį dėl ligos pavadavo M. Sutkevičius (ūkininkas Vytautas), šios rolės turėjęs imtis greitosiomis, bet visai patenkinamai ją atlikęs ir tokiomis sąlygom.

Po šio sėkmingo Operetės choro pasirodymo visuomenė jau, be abejo, turi progos laukti iš jos ir tolesniųjų panašių meno darbų. O į Operetės chorą įsijungęs gajus jaunimas kaip tik laiduoja jų sėkmingumą. A. kų parodoje.

• Iš jo iš spaudos "Šviesa ir

Kelias", prelado Igno Albavičiaus gyvenimo ir veiklos bruožai, parašyti Aloyzo Barono. Knyga turi 155 psl. Išleido prel. Albavičiui pagerbti komitetas. Spaudė "Draugo" spaustuvė 1954 m. Viršelis dail. J. Pilipausko. Knygoje randame tokius pavadinimus: 1) Šviesioji vaikystė ir namai, 2) Tolimesni mokslo metai, 3) Darbas Kristaus vynuogynė, 4) Lietuva gelbėti fondai, 5) Jie buvo jo svečiai, 6) Didžiosios žemės jėgos tulkio, 7) Draugijų draugijoje, 8) Katalikiškosios veiklos triumfas ir kliūtys, 9) Pirmas susitikimas su prel. Ig. Albavičium, 10) Vieningoje kovoj dėl Lietuvos laisvės, 11) Nebuvo praeita nė pro vienus namus, 12) Vienybė — Viltis ir palaima ir 13) Šviesa ir kelias.

Tik ką išleistoji knyga liečia ne tik prel. Ig. Albavičiaus gyvenimą ir jo veiklą, bet ir JAV lietuvių organizacinį gyvenimą. Veikalas įdomus ir gražiai išleistas. Dėl to malonu j rankas paimti.

Leidinyje nurodyta panaudota literatūra.

• Mykolo Vaitkaus poezijos nauja knyga "Nuošaliu taku" jau spausdinama Chicagoje. Knygų rinkoje pasirodys sausio mėn. Rinkinį sudaro poeto gados, vaizdai ir svajos, kurios daugiausia dar Lietuvoje 1934 — 44 m. Knygą "Nuošaliu taku" leidžia Terra. Šiame rinkinyje poetas pasirodo skaidrus, žaismingas, turiningas.

Jau artėja pusšimtis metų, kai kanaaninkas Mykolas Vaitkus, paėmęs lyrą, gyvai tebelaiško lig šiol, kaskart vis nušviesdamas naujais lyrikos spinduliais. "Margumynai", "Šviesūs krislai", "Liepsnelės", "Nušvitusi dulkė" — šios poezijos knygos M. Vaitkaus išleista Lietuvoje. Prieš porą metų šičia pasirodė jau tremtyje sukurtų eilėraščių stambus rinkinys vardu "Vienatvėje". Tai, be abejo, pats produktyviausias vyresniosios kartos poetas. Pažymėtina ir tai, kad šalia poezijos, šalia pastoracinio darbo — kan. Mykolas Vaitkus daug laiką praverčia, rašydamas vertingas atsiminimus, kurių nemaža dalis jau spausdinta Drauge, Aiduose ir kitur, o daug tebeužrašuose ir, aišku, dar daugiau — atmintyje. Reikia tikėtis, kad sulauksime kada pagaliau tuos atsiminimus pasirodant knygos forma.

• Tapytojas Juozas Pautienius pakviestas dalyvauti ateinančiais metais ruošiamoje vienoje dešimtmėto meno parodoje. Šiuo laiku jis su savo kūriniams dalyvauja trijose amerikiečių meno parodose — Amerikoje, Europoje ir Australijoje. Čikagos dalies grupės dailininkų parodoje.

• Lietuvių Dailės Draugija

įkurta 1907 m. Vilniuje. Iniciatoriai buvo dailininkai bei visuomenės veikėjai: M. K. Čiurlionis, Petras Rimša, Jonas Vileišis, M. Putvinskaitė, S. Gimbutaitė ir A. Žmuidzinavičius. Tikslas: rengti įvairias dailės parodas, skirti savo nariams kasmetines dailės premijas, leisti dailės veikalus, rengti paskaitas apie Lietuvos ir pasaulinį meną ir k. t., kas suriša su menu. Iki Pirmojo Didžiojo — 1914 — karo draugija surengė 8 lietuvių dailės parodas Vilniuje, 2 — Kaune, 1 — Rygoje ir dalyvavo tautodailės darbų parodose Petrapilyje ir Vilniuje, kur lietuviui pirmavo su geriausiais įvertinimais. Didysis karas darbą sutrukdė ir teatigijo tik 1926 m. Tų pačių metų liepos mėnesį Kaune, Laisvės Alėjuje 61, buvo atidarytas nuolatinių dailės salonas, kur buvo ruošiamos įvairios dailės parodos ir meno klausimais paskaitos. Kartu ir buvo knygynas su 1,500 įvairių meno knygų. Iki 1929 metų pradžios, po I D. d. karo, per tris metus surengė 17 parodų: senosios tapybos, latvių porcelano, lietuvių dailininkų — dvi, Adomo Varno, Latvijos nepriklausomųjų dailininkų, lietuviškų priejuosčių, tautodailės, kilimų parodą Paryžiuje, Lietuvos dailininkų Rygoje, Sofijos Roemerienės, Petro Kalpoko, Antano Žmuidzinavičiaus-Zemaitio, Kazio Šimonio ir Stepo Varasiūso; lietuviškų plakatų, Lietuvos jubilėjinę Lietuvos dailininkų (Universiteto I-se rūmuose) ir mažų vaikų piešinių parodą. Jubilėjinėje Lietuvos dailininkų kūrinių parodoje (minint Nepriklausomos Lietuvos dešimtmetį) dalyvavo G. Bagdonavičius, Vyt. Bičiūnas, Vl. Didžiokas, B. Didžiokienė, O. Dubeneckienė, J. Janulis, E. Janulaitienė, A. Jaroševičius, E. Jeneris, P. Kalpokas, Vyt. Landsbergis, K. Skliūris-Skleiris, K. Šimonis, A. Varnas ir A. Žmuidzinavičius-Zemaitis ir N. Arbiblatas; viso 15 dailininkų, išstatę 266 darbus. Tai buvo viena didesniųjų parodų Nepriklausomos Lietuvos jaunijai nustelbdavo, bet tik apžvalginėse parodose ir įvairaus žanro. Vėlesnė Lietuvių Dailės draugijos veikla kiek sulėtėjo, nes įsikūrė Lietuvos Dailininkų sąjunga.

• Lietuvių meno paroda Brazilijoje. Jau nuo 1954 m. rugpjūčio 21 d. veikia Ibirapueros parke moderniškuose rūmuose "Palacios Nacoes". Sao Paulo mieste, veikia daugiau 40 tautų paroda. Tenai nedidelis, bet jaukus kampelis teko ir lietuviams. Ten gali pamatyti tris palvę, pasvirusią ties "geležinių vilkų", Vytį, Laisvės statulą, miestų herbus, Vargo mokyklą, kankles, kryžius, Aušros Vartus ir kitus mūsų tautinius daiktus.

Išleista įdomi knygėlė apie lietuvių parodą, kuri baigsis 1955 m. sausio 25 d. Parodos vykdomąjį komitetą sudaro kun. A. Polišaitis, kun. P. Račginskas, S. Kubliūnas, S. Meliūnas ir Alfonsas Žibas.

• Lindė-Dobilas mirė prieš 20 metų. 1954 m. gruodžio 1 d. suėina 20 metų nuo mūsų žymaus rašytojo, filosofo, pedagogo, Panevėžio valst. berniukų gimnazijos direktoriaus kun. J. Lindė-Dobil'o mirties. Kun. J. Lindė-Dobilas gimė 1872 m. Joniškėlio valsč., Dovydu kaimė.

Lindės-Dobil'o kūryba pasižymi staugumu ir minčių originalumu.

A. Galdikas

Audra eina

Apie knygnešius, banko knygučių...

(Atkelta iš 1 psl.)

ardomi ir griaujami okupuotoje tėvynėje.

Ar šis Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje, rūpestingai vadovaujamas kun. Vyta. Bagdanavičiaus, kartu su kitais lietuviškos knygos klubais padės apsaugoti lietuvišką šalį Amerikoje, kai pažūrime į Lietuviškos Knygos Klubą Chicagoje, taip rūpestingai vedamą kun. Vyta. Bagdanavičiaus, M.I.C., arba kada žvelgsime į kitas lietuviškų knygų leidyklų bei klubus, remiamus ir palaikomus mūsų žmonių. Vis tai lyg kokie šviesūs pelkės žiburėliai, padeda surasti sausesnį takelį. Jie šviečia ir tvirtai mūsų kultūrinio gyvenimo plote.

Tai hamletiški klausimai, kuriuos atsakymas pareis nuo kito klausimo: ar lietuviškoje išelvioje laimės bankų pelė, įsikandusi banko knygutę ir nieko daugiau nebemegstanti, ar knygų pelė, smalsiai laukianti naujos knygos ir ardanti jos lapus?

Vaizgantas su elementorium

Dairydami praeitį, pamatė, kad kai tik visuomenės dvasia ima užgožėti ekonominis aptukimas ar hedonistinis gyvenimas, kai mūsų namuose per daug prisiveisia banko pelių, tada jos išgąsta iš namų knygų peles, sugrauzdamos net knygų leidyklas.

Sitoti pelių dvikova parodo, kad knygai augti ir tarpti reikia idealistinės šilumos, jei reikia. Vaizganto optimizmo, kuris džiaugėsi savo tėvų, įdaviu jį dar mažam elementorių ir rankas ir tuo atveriusi duris į žmonijos išmintį. Toksai vaizgantis idealizmas ir optimizmas kviečia šalinti lietuviuose nihilistines nuotaikas, nepasirodantis augščiau banko knygutę ar apdraudus poliso, savaimę gerų ir reikalingų dalykų, bet neturintį užgožti ar visiškai nustelbti ir kitių žmonių gyvenimo ir kūrybą.

Kelti tai žmonėse idealistinius nusiteikimus, žadinti juose meilę tiesai, išminčiai, trykštančiai iš knygos ar žurnalo, apskritai visomis priemonėmis kurti ir ugdyti žmonių širdis į jėgą, išbraukti joje voratinklius, reikia ilgo, sistemingo, kantraus ir sutartinio darbo. Jis tegalimas tada, kai visi gyvenimo ratą suka idealistine linkme, kai gyvenimo priemonių ar namų ruošos reikmenų nespainioja su augštesniais tikslais — kai šluotos ar šaldytuvų neįsimaudo ir dvasios lobius.

Kada lietuviška visuomenė kviečiama ugterėti dvasioje, kai ji žadinama knygoje įsijaukti papario žiedo, tuo pačiu metu knygų klubai ar leidyklos įpareigojamos duoti jai pačių geriausių, žinia, kiek tai galima, knygų, kurios pajėgia žmogų užrauti, priverti jį naktimis neužmigti ir savyje įsijaukti atsakymo į klausimus, kuriuos nešioja ir jais gyvena knygų veikėjai.

Nenorim kelti iš kapų seno ginčo apie grafomanus, bet mūsų pradeda įsigalėti tokios nuotaikos: susitikti prie šventoriaus du draugai, užuot paklause, kaip sveikais, kur dirbi, jau dažniau link klusterėti, ką dabar rašai, o kada išleisi naują knygą...

Žinoma, išsivijos sąlygos, atplėsusios mus nuo normalaus gyvenimo, verčia kartu ir švarkus siūti, ir bulkutes kepti, ir knygas rašyti, bet kažin kas beiseitų, jei visi kępėjai ir siuvelėjai pradėtų romanus riesti ar eiles pyškinti... Rašytojai ir poetai, sąlygų priversti, gali ir bulkutes kepti, ir švarkus siu-

ti, tačiau vargu ar galima tuos darbus apgrežti...

Tokios mintys dingojasi mūsų, kai spaudos atgavimo suaktyviniams metais menam Kaune pasilikusį J. Zikaro nežinomą knygnešį, kai klausome Ben. Babrausko pranašystės apie grįmstančią lietuvišką šalį Amerikoje, kai pažūrime į Lietuviškos Knygos Klubą Chicagoje, taip rūpestingai vedamą kun. Vyta. Bagdanavičiaus, M.I.C., arba kada žvelgsime į kitas lietuviškų knygų leidyklų bei klubus, remiamus ir palaikomus mūsų žmonių. Vis tai lyg kokie šviesūs pelkės žiburėliai, padeda surasti sausesnį takelį. Jie šviečia ir tvirtai mūsų kultūrinio gyvenimo plote.

Tie lietuviški žiburėliai toli švies, kol mūsų žmonės, sulaukę šeštadienio, ir metalinius maius tai vežti ratelius įsimes ne tik kopūsto galvą, bet įsimes būdų ir priemonių taip tvarkyti savo gyvenimą, kad ir patys nepavirstų į kopūsto galvą.

Gyvenimo stadijone kaunasi realistinis ir idealistinis tipas, kovoja bankų pelės su knygų pele. Kai šių dvikova laimi ar kiek daugiau jai savo naudai nulemia idealistinis tipas, knygų pele, tada ir knygai plačiau prasiveria mūsų širdies durys.

KRONIKA

● Petras Maldeikis Liet. studijų institute skaitė praeitą penktadienį temą: Modernizmas ir jaunimas. Jaunimas natūraliai turi didesnį linkimą modernizmui. Jis mažiau domisi praeitimi. Senesnioji karta į visus naujūmus žiūri kritiškai. Jaunieji viską išgyvena emociškai ir tiki į pažangą. Modernizmas Maldeikis aptaria, kaip tendenciją visą gyvenimą pagrįsti laiko dvasia. Mūsų laikų modernizmas yra būdingas šiais penkiems bruožais: 1, didelis domėjimasis pritaikomaisiais mokslais, 2, demokratija, 3, didelis palinkimas į laisvę, 4, didelė gyvenimo industrializacija ir 5, gyvenimo lygio kėlimas.

Vertindamas šią dvasią, prelegentas pastebėjo, kad technikos pažanga atidarė naujas gyvenimo erdves. Demokratiniai sąjūdžiai pakėlė socialinę gerovę, sutrumpino darbo laiką, prailgino amžių. Tačiau ši dvasia turi ir didelių trūkumų: ji yra vienašališka; materialistinės vertybės nustelbia humanitines. Modernus žmogus nemėgsta kalbėti apie kilumą. Technika gali sunaikinti žmogų, nes atskiras žmogus labiau vertina savo techninius patogumus, negu savo artimą. Iš demokratijos kyla pavojus žmogų pasikandinti masėje. Kiekybė sunaikina kokybę. Didėja individualizmas ir egoizmas. Žmogus nestengia nugalėti nepatogumų šeimoje.

PASKOLAS
ANT PIRMŲ MORGICIŲ DAROME
LENGVAIS ISMOKEJIMAI
DEL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ
KREIPKITES Į

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. CERMACK ROAD TEL. Virginia 7-7747

MES PRISTATOME ANGLIS IR PEGIAMS ALIEJŲ — DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS.

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai keletą blokų ar keliasdešimt mylių. Reikale šaukite mus.

Vieno kambario baldus arba viso namo. Kreipkitės pas mus. Turis daug metų patyrimo perkraustymo darbe.

STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave. Tel. Virginia 7-7097

● Lietuviškosios Enciklopedijos, kuri buvo leidžiama laisv. Lietuvis Spaudos Föndu, eido sėsiuviniais ir pirmasis pirmojo tomo sėsiuvinis išėjo 1931 m. rudenį. Leidimas ejo vėžio žingsniu, nes nebuvo bendradarbių, tik vėliau paspartinta. 1932 m. išėjo — 7 sėsiuviniai, 1933 m. — 12 sės., 1934 m. — 13 sės., 1935 m. — 13 sės., 1936 m. — 12 sės., 1937 m. — 14 sės. ir t.t. Laisv. Lietuvoje išleido devynis tomus ir dešimtojo — dešimt sėsiuvinį bebaigia raide "i". L. Enciklopedijon buvo susitelkę apie 400 bendradarbių — įžymiausių Lietuvos mokslo pajėgų. Vieno sėsiuvinio išleidimas kaštavo 16,500 litų, o vienas puslapis p.c. 250 litų. Vienaime tome yra 1,534 puslapiai ir apie keturis milijonus spaudos ženklų. Šėsiuose tomuose yra 4,320 iliustracijų, 275 brėžiniai ir 182 mėlapiai. Prenumeratorių turėta 5,000. Tomas kaštavo 35 litai. Anuometinį redakcijos kolektyvą sudarė: vyr. red. prof. Vaclo. Biržiška, nariai — prof. Pranas Dovydas, prof. Myk. Biržiška, prof. V. Krėvė-Mickėvičius, M. Krikščūnas, prof. Vl. Lašas, prof. P. Malakauskis, prof. Pr. Čepėnas ir Br. Vaitiekūnas. Lietuvių Enciklopedijoje, kuri leidžiama jau Amerikoje, iš ano redakcijos kolektyvo dirba tik prof. Vaclo. Biržiška ir Prof. Pranas Čepėnas. Pavergtoje Lietuvoje L. Enciklopedijos leidimas nutrauktas, panaudojus vienuoliktąjį tomo me džiagą ir kaikiurius tomus naujai perredagavus ir subolševikinus. Nors yra įsteigta Lietuviškosios Enciklopedijos leidykla, bet ji leidžia tik propagandinius leidinius ir ruošia komunistinę Enciklopediją, kuriai vadovauti pavesta Kostui Korsakui-Radžvilui.

DR. J.S. O'CONNELL DENTIST
Extractions—Plate Work
Hours: Daily 9 a.m. to 6 p.m.
Mon., Thurs. Eve. to 9 p.m.
CREDIT TERMS
326 SO. STATE ST.

Send now for Real Butterscotch Suckers
Large — 24 to a box only \$1.50.
Postage prepaid.
KOHLEERS KANDY KITCHEN
CEDAR LAKE, IND.

DR. OTTO ZEMAN
CHIROPRACTOR
Nervų — Nugarkaulio — Akių X-Ray —
Val. 1 iki 4 v. v. & 6 iki 8 v. v.
3909 W. 26th St. Lawndale 1-1728

Dr. Vytautas Avizonis, M.D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St., New York City
Telef. Murray Hill 8-8677
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šeštad. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Bay Shore 7-3710
Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

HELP WANTED — MOTERYS

YOUNG LADIES,
become a
Registered
NURSE
Accredited school of nursing. Must be between the ages of 17 and 30 years and have completed 4 years of high school. A scholarship, which consists of books, tuition, uniforms and maintenance, is provided for each student nurse accepted into the September class. Modern classrooms, dietary and chemistry laboratories, and up-to-date library in the new nurses' home are available for the use of all students. Write or telephone: Madeline Coleman, R. N., Director of Nurses, South Chicago Community Hospital, 2320 East 93rd Street, Chicago 17, Illinois, ESsex 5-4400. Next class begins September 13, 1954.

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valių ir moterų ligos
5159 South Damen Avenue
Pirmad., trečiad. 10-4; antrad. ir penktad. 10-11 p.p. ir nuo 6-9 v.v.
Šeštadieniai 10-12 val. pietų
Ofiso tel. — PR 6-7800
Namų tel. — TR 4-1765

DR. KESTUTIS AGLINSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 West 51st Street
Val.: pirm., antr., 10-12 v. ketv. ir penkt. 6-8 v. v. treč., šešt. susitarus
Ofiso tel. PROspect 6-1795
Namų tel. TRIangle 4-1765

DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1-4 ir 6-9
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telefonas: WALbrook 5-5076

DR. ANNA BALIUNAS
Akių, ausų, nosies ir gerklės ligos
Pritaikiu aklus
6322 South Western Avenue
Valandos: Antradieniai ir ketvirtadieniai nuo 7 iki 9 val. vak. Šeštad. nuo 10 iki 12 ir nuo 1 iki 3 v. p. p. Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telefonas: WALbrook 5-5076

DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Val. 12:30-3:30, 6-9 p.p. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad.: 11 val. ryto iki 2 val. p.p. Šeštad. tik susitarus trečiadieniais.

DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 Street
Kasdien 1-3. Vakara 7-8, tikrai antradieniai ir penktadieniai. Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Rez. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tes ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniai 2-4 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Telef. ofiso LAfayette 5-0048
Telef. rez. FRontier 6-0814

● Mirė dail. Henry Matisse. Lapkričio 8 d. Nioje buvo palaidotas vienas iš didžiųjų modernių dailininkų Henry Matisse. Nors Matisse ilgą laiką nebuvo praktikuojantis katalikas, tačiau keletą metų prieš mirtį grįžo bažnyčion. Jo konversija įvyko tada, kai jis padarė projektą ses. Dominikonų bažnyčiai.

Laidotuviams vadovavo Nicos arkivyskupas. Laidotuvėse dalyvavo daugiau poros šimtų asmenų. Velionis mirė 84 metų. Prancūzų valdžia laidotuvėse atstovavo Paryžiaus modern. meno muzėjaus direktorius. Matisse palaidotas prie Cimiez, po viena 16 šimtmečio bažnyčia.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniai nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadieniai pagal sutartį
Ofiso tel.: VIRginia 7-0038
Rezidencijos: BEverly 8-3244

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Šeštadieniai 2-7 val. p. p. išskyrus sekmadienį

Ofiso LAfayette 3-1707, rezidencijos: Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)

DR. S. GEŠTUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sirdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California Ave.)
Antradieniai ir ketvirtadienį. 6-8 v. v. Šeštadieniai 2-4 val. popiet.

Ofiso telefonas: INTERcean 8-7654
Buto telefonas: INTERcean 8-7532

DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 10756 So. Michigan Ave.
Val.: Antradieniai 7-9 v. v. Šeštadieniai 9-12 p. p. ir 1-5 po p.

Ofiso telefonas: Yards 7-1166
Rezidencijos: STewart 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampas Halsted ir 35-tes gatvės)
VAL. 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį. Atidara Šeštadieniai 1-4 val.

Ofiso GROvehill 6-4020
Rez. HILLtop 6-1660

Dr. Alexander J. Javols
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Ofiso tel. PR 6-3888, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

GROvehill 6-1695

DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienį
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL 2-1581

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10-12 ryte ir 6-8 v. vak. Šeštadieniai 10-2 v. r. ir 4-6 v. v. Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1-4 popiet, 6:30-8:30 vak. 3darvta trečiadienį ir šeštadienį vakare

Ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 1-3 v. r. ir 6-8 v. vakare Šeštadieniai 12-2 v. r. ir 6-8 v. v. Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-2310, jei neatsiliepiu, šaukite KEddle 3-2668

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketv. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SUEC. KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 2-5 p. p. ir 6-8 v. v. Trečiadienį, nuo 6-8 v. v.: Šeštad. 10-12 v. p. Ofiso telefonas: REpublic 7-1168 Namų telefonas: WALbrook 5-3765

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2124

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį

Ofiso tel. WA 8-2060, rez. CO 4-1187

DR. D. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) nuo 2 iki 4 v. p. p.: 7-9 v. vak. Ligonius priima tik pagal susitarimą
Rez. 10838 So. Wabash Ave.

Ofiso valandos skamb. YA 7-3526

DR. ALINA DOMANSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPEC. REUMATINIS IR SĖNARIŲ LIGOS
Ligonius priima ketvirtadieniai 6:30-8:30; kitu laiku pagal susitarimą. Tel. GArden 4-5869.

4038 Archer Avenue

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniai nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadieniai pagal sutartį
Ofiso tel.: VIRginia 7-0038
Rezidencijos: BEverly 8-3244

Tel. ofiso VI 7-0606, rez. VI 7-7308

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Šeštadieniai 2-7 val. p. p. išskyrus sekmadienį

Ofiso LAfayette 3-1707, rezidencijos: Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)

DR. S. GEŠTUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sirdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California Ave.)
Antradieniai ir ketvirtadienį. 6-8 v. v. Šeštadieniai 2-4 val. popiet.

Ofiso telefonas: INTERcean 8-7654
Buto telefonas: INTERcean 8-7532

DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 10756 So. Michigan Ave.
Val.: Antradieniai 7-9 v. v. Šeštadieniai 9-12 p. p. ir 1-5 po p.

Ofiso telefonas: Yards 7-1166
Rezidencijos: STewart 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampas Halsted ir 35-tes gatvės)
VAL. 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį. Atidara Šeštadieniai 1-4 val.

Ofiso GROvehill 6-4020
Rez. HILLtop 6-1660

Dr. Alexander J. Javols
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Ofiso tel. PR 6-3888, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

GROvehill 6-1695

DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienį
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL 2-1581

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10-12 ryte ir 6-8 v. vak. Šeštadieniai 10-2 v. r. ir 4-6 v. v. Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1-4 popiet, 6:30-8:30 vak. 3darvta trečiadienį ir šeštadienį vakare

Ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 1-3 v. r. ir 6-8 v. vakare Šeštadieniai 12-2 v. r. ir 6-8 v. v. Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-2310, jei neatsiliepiu, šaukite KEddle 3-2668

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketv. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SUEC. KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 2-5 p. p. ir 6-8 v. v. Trečiadienį, nuo 6-8 v. v.: Šeštad. 10-12 v. p. Ofiso telefonas: REpublic 7-1168 Namų telefonas: WALbrook 5-3765

Tel. ofiso YA 7-5557, rez. RE 7-4966

DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIŲSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
JIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. išskyrus trečiadienį ir sekdadienį

Tel. ofiso GR 6-5399, PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINES LIGOS
2423 West 63rd Street
(Kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Šešt. 2-4 popiet.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

Telefonas PULLman 5-8277

DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 South Parnell Ave.
ei kasdien 2-4 popiet ir 6-8 v. v. išskyrus trečiadienį

Ofiso ir buto tel. HElock 4-5815

DR. A. NARBUTAS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiadienį, ketvirtad. 6:30-8:30 v. vak. Antradienį 10-12 val. ryto. Šeštad. 2-4 p. p. kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: BISHop 7-2525

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3-6 val. vak. Šeštad. nuo 1-5 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą
Telef. VICTory 2-1484, Resid. 2257 W. 23 Pl. Telef. FR 6-5941.

Ofiso telefonas: BISHop 7-2525

DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Trumpas stabtelėjimas

Ties amerikiečiais nobelininkais

JURGIS GLIAUDA

Amerikiečiams rašytojams sekasi su Nobelio premija, bet nesiseka Amerikos literatūrai (turima galvoj JAV literatūra).

Kodėl taip sakome? Klausime, ar amerikiečiai rašytojai, atžymėti Nobelio premija literatūrai iš tikrųjų yra amerikoniškosios dvasinės kultūros atstovai, ar iš tikrųjų jų rašytose sukaupta visa tai, kas vadinama bendru ir labai garbingu Amerikoje vardu "amerikana".

Sinclair Lewis

Sinclair Lewis — garsiausių romanų "Main Street" ir "Babbalanja" autorius — užsislapstęs sarkastikas iš amerikoniškojo gyvenimo būdo, pašaipūnas iš amerikoniškojo bendrinio žmogaus, neturįs skaidrios varšos eiliniam amerikiečiui. Jis nemėgsta eilinio amerikiečio; jam jis nenuolaidus. Kaip rusiškasis Gogolis, jis sintetina pagautus bruožus ir vietoj eilinio ir kasdieniško duoda sintezę viešonių bruožų, labai ryškia ir rėžiančia.

Jo kūryboje nėra epinio pilnumo, bet tik susidomėjimas amerikoniškojo gyvenimo dailimi. Tendencija, su kuria jis prieina prie kūrinio, užtemdo visuotinumą, dėl to kūrinys nėra pilnas ir tenkinas ir stebina savo gilumą kiekvieną.

Pearl Buck

Pearl Buck — rašanti kinų visuomenės temomis, yra kinų visuomenės atšvaitas. Ji prisiklijavo prie amerikoniškosios literatūros tiksliai dėlto, kad rašė anglų kalba. Galima kelti klausimą, ar jiniai būtų preminkė, jeigu jos romanų temos būtų buvusios paimitos iš amerikoniškosios visuomenės gyvenimo. Ar sugebėtų ji suprasti ir sugauti problemas, turinčias amerikoniškosios visuomenės masę?

Pearl Buck — tai žaisminga egzotika, nes prakalbėjo nežinomos visuomenės temomis. Tūkstantmetinių kinų ir japonų literatūrų kūrėjų nepastebi Stockholmo teisėjai, dėl to premiją laimi tų temų pasakojimai iš amerikoniškojo misionieriaus dukters lūpų.

William Faulkner

Trečias premininkas — William Faulkner — rašytojas, kuris savo laiku stengėsi būti dos-tojeviskiškesnis už patį Dostojevskį. Dostojevskio dvasinį patologizmą iškeitęs į seksualinį patologizmą. Sukūręs ir sakinio stilių, kuris tįsta iki nepakeliamumo. Jis nemato esmės dienos gyvenime, bet stengiasi su-galvoti gyvenimą ir vaizduoja-mą gyvenimą pripildyti savo problemomis. Atitrūkęs nuo gyvenamos dienos, jis abstraktus savo problemomis. Ir jo pasisa-kymas, kad kai ką kūręs tik-tai dėl pinigų, ne tik stebina kaip cinizmas, bet niveliuoja rašytoją, kaip didelio kalibro kūrėją.

Pagaliau štai — Ernest M. Hemingway — šių metų Nobelio literatūros premijos laimėtojas. Apie jį tuoj prakalbės, kaip mūsų amerikoniškieji stan dartinės kritikos žurnalai, taip ir viso pasaulio skaitantis pa-saulis. Ar čia yra vykęs premi-jos pasirinkimas? Ar šis rašy-tojas yra atstovas to, kas pa-sauliui pristato amerikietį rašy-toją, kuris yra vertas savo di-džios tautos? Juk savo laiku Sinclair Lewis, pasiimdamas Nobelio premiją, pareiškė: be-krastinių prerių, augstų kalnų, didžiulių miestų, bilionų dolerių šalies literatūra turi būti verta tos šalies.

Mylintieji žmogų

Iš to posakio išeidami, meta-me tuos reikalavimus ryškiau-siems tos šalies atstovams pa-saulinėje literatūros arenoje.

Kas gi šis, šių metų premini-nkas, susidomės kažkas iš lietu-vių. Ir kas gi tie, kurie, kaip prizmos, skaldančios savy švie-sos srautus ir vėl jungiančios juos harmonijoje buvo pasiro-dę ar tesirodė amerikoniškoje literatūroje? Iš jų pirmoji Wil-la Carther — talentas, ejęs ke-liu be šuntakių, savo romanų puslapiuose suteikusi Ameriką, nušviestą saulės, mylinti maža-jį žmogų, matanti šio žmogaus gyvenimo herojiką, nesidominti patologija, kuri tik išimtis gy-venime.

Arba didysis amerikoniškojo gyvenimo epikas Booth Tarking-ton, kuris tą nuolat ekscentri-kų perkramtomą patologiją pa-lieka gydytojams — psichiat-rams; neišsėnkas amerikoniš-kasis Balzakas tarp amerikie-čių.

no veikėjų dialogais (morbūs verbosus — plepumas).

Hemingway romanai sulaukia sėkmės; jis išdirba savo mono-logą, kurį jo gerbėjų vadinama "staccato", jo stilių pa-krikštija "Hard-boiled". Ir tie epitetai, surasti jaunam auto-riui remti, pirmam jo romanui pasirodžius, atkartoti spaudoje ir Nobelio premiją prasigyste-nus.

Stakato-dialogas jau pasida-ro pamėgdžiojamas; autorius suranda skaitytojų ratą, kurį jis patenkina. Ir jo romanuose vienas po kito ima augti hero-jai, atšampuoti pagal pirmojo romano veikėjo tipą. Tai Paryžiaus bohemos sutemose užsime-tęs amerikietis žydas rašyto-jas Cohen. Jį ir jo aplinką ima vadinti "Lost Generation", "lost" Amerikos visuomenės gy-venimo prasme. Nemyli ameri-koniškos visuomenės herojai, kaip vagabundai slankioja eu-ropietiškių miestų šaligatviais, tai savaimingi valkatos, intelek-tualiniai "bomai", leidžią gyve-nimą dažnai alkoholio narkoti-ke.

Ivairiavėdis Cohen nuolatos apsišėikia kituose romanuose. Dialogą kritika ima vadinti mo-nologu, nes vis labiau autorių

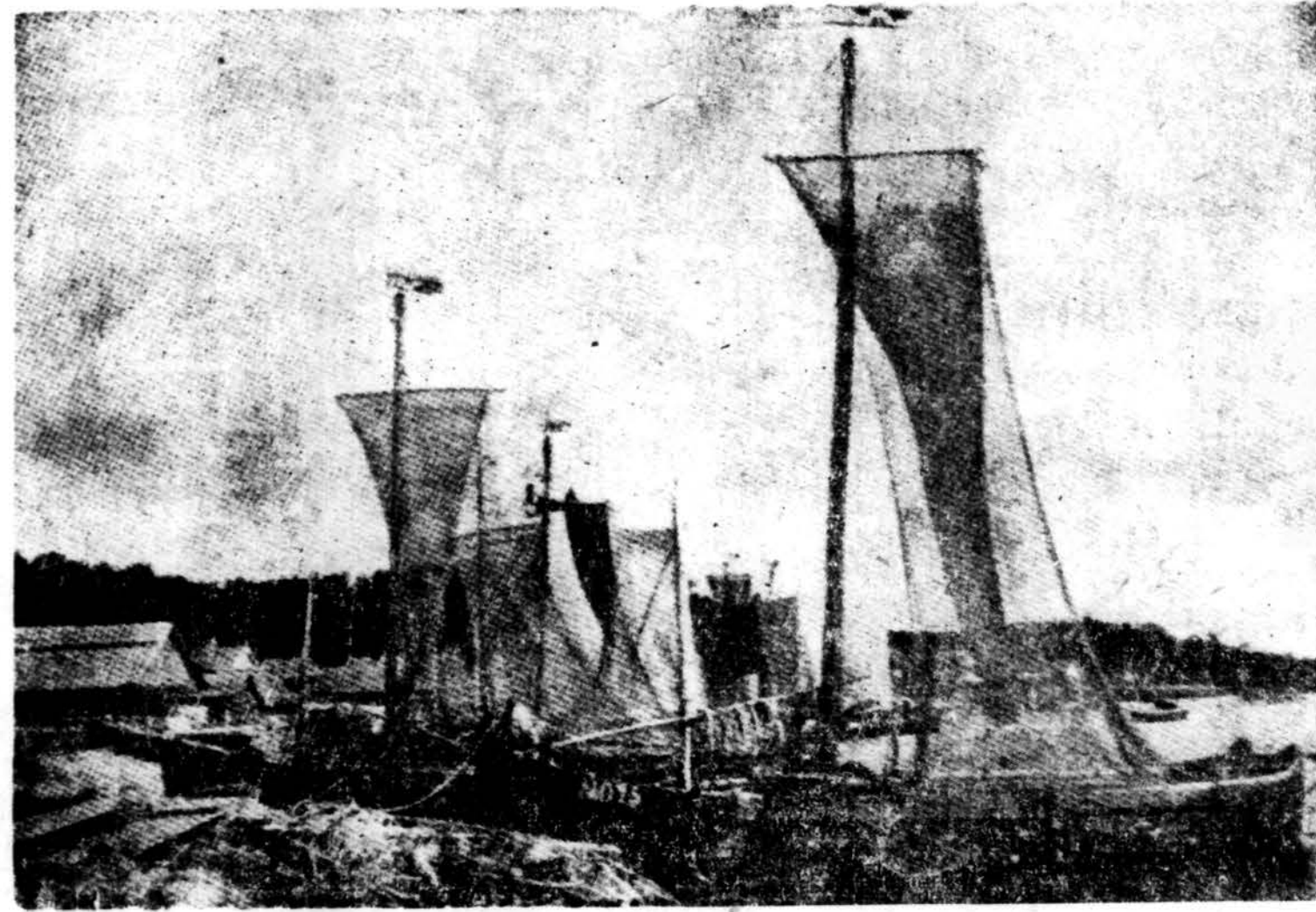
bet esminiai tokio prado bruo-žai neišdildomi jo kūriniuose.

Across the River and into the Trees, kurį laiko lyg auto-rius išpažintimi dialogo alias monologo formoje, teigia, kad autorius labai toli nuo tos gi-lumos, kurią sugeba įžiūrėti di-dieji, kurie niekad nebuvo atžy-mėti rėksminga Nobelio premi-ja.

Sekli vagabundų krūvelė

Ir Hemingway Lost Genera-tion po jo plunksna tik sekli va-gabundų krūvelė, nesugebanti prilygti net tokiame anachroniz-mui savo problemomis ir išdi-dumu, koks kadais gimė po By-rono plunksna. Vargu ar skai-tytėjas lietuvis matęs ir išken-tėjęs tiek problemų, atjaus Lost Generation problemėles. Kaip vargu, ar pasidžiaugs Heming-way uolumu, remiant vyriausy-bininkus ispanų pilietinio karo metu.

Reziumuojant, drįstame tirti, kad Hemingway, ryškus ir ori-ginalus jo pasiūlta žanre, nėra atstovas tos gilios ir did-žios "amerikana", apie ką kal-bėjome šio rašinio pradžioje. Iš pastarųjų Nobelio literatū-ros premijų matyti, kad Stock-holmo išminčiai pamėgo puose-

Žvejų laivai Nidoje

Ir Mary Ellen Chase, Ken-neth Lewis Roberts (istorikas), Herwey Allen, M. K. Rawlings ir John Steinbeck — plėdą kūrėjų, žinančių gyvenimą, my-linčių žmogų, persunkusių savo kūrinis doros, šviesos ir gero žmogaus gyvenimo pradais.

Jie buvo atžymėti daugiau a-merikoniškų premijų, juos my-li Amerikos skaitytojas, bet dėl Stockholmo išminčių kaprizo jie, tikros didžios ir šviesios Amerikos atstovai, nepateko į tarptautinius vandenis, meške-rioti tarptautinio skaitytojo smalsumą.

Ernest Miller Hemingway

1954 metais Stockholmo pro-žektoriai spinduliuose atsistojo amerikietis rašytojas: Ernest Miller Hemingway.

Buvęs reporteris, iš jaunys-tės judrus ir paslankus po Eu-ropą, žinomo Sherwoodo Ander-sono (rašytojas) rekomenduojamas, susiartinio su Paryžiuje įsė-tusiais amerikoniškojo romano novatoriais Gertrude Stein ir Ezra Pound, pasidavė jų įta-kai ir iškepė 1926 metais pir-mąjį romaną The Sun Also Ri-ses. Romanas turėjo pasiseki-mą, nes Hemingway tobulai pa-gavo Gertrudos Stein mintį — romano ašimi statyti dialogą. Dialogas užverčia romano pus-lapius. Slėpia už savęs akcijos stoka ir idėjos sekluma. He-mingway romanų statika stebė-tina, lyginant asmenišką auto-riaus paslankumą ir nerimastį kelionėse. Todėl dialogo išra-di-mas buvo nepaprastai gera da-ngis, slėpti romano akcijos ne-saudrumą ir kompozicinius nega-lavimus. Pastebėtina, kad ir pas-mas dabar tą romano akcijos nevalyvumą bei kompozicijos luosumą imama slėpti po roma-

identifikuoja su labai šnekliais personažais. Ir to monologo vainikas, romanas Across the River and into the Trees jau vi-si pripažino nedvejotinai auto-rius monologu...

Lost Generation, nudžiuvusi amerikoniškosios visuomenės dalis, tiksliau nereikšminga da-lėlė, esminė bazė Hemingway romanais. Bet ta Lost Genera-tion nėra esminė Amerikos kul-tūrai, nei Amerikos visuome-nei. Tai parazituojanči krūvelė niekadėjų; ji nedavė nieko tei-giamo — tie intelektualūs ir tarptautiniai "bomeliai".

Ekscitrikumas siekia viršūnes Hemingway mėtosi po plane-tą, jis traukia dėmesį čia bok-su, ten jachta, medžioklė, žū-kle, pagaliau lėktuvo katastro-fa. Ir tas nenusidėmas vietoje — vienas iš jo literatūrinio ži-no mumo faktorių. Ekscitrikuma-s siekia savo viršūnes; kaip pigiai kino žvaigždė, aiškiai at-rodė, Hemingway žaidžia tuo ekscitrikumu. Jis ir pasigiria kaunąsis su Turgenovu, su G. de Maupasantu. Jis mini Stend-halį, net Tolstojų. Bet tatau-ekscitrikas. Savo reikšmę gy-venamoje gadynėje jis negali iš-ti būti lyginamas su minimais. Jis nėra visuotinis; jis atstovas neesminės dalies — ir čia tik yra jo vieta.

Hemingway šios dienos pro-duktas, vakarykštis reporteris, sumojęs ko nori skaitytojas, ir davęs jam norimą skaitinį. Dar vienas iš įrodymų, kad iš ga-baus reporterio negali gimti pil navertis rašyto'as. Tikrasis kū-rėjas niekad neturi galvoje skaitytoją, bet savo nuosavą pa-saulį nori išreikšti. Literatas skaitytojo tarnyboje tėra "S. E. Post" arba "Colier" spalvos rašytojas. Hemingway pakilo už juos nelyginamai augščiau,

lėti rašytojus, išksnisančius skepticizmą, netikėjamą šviesiais gyvenimo pradais, patologinę dvasinę būseną ir viską, kas anormalu doro eilinio žmogaus prigimčiai. Tuo mus įtikina pre-mijos paeiliui suteiktos švedui, prancūzui ir amerikiečiui.

Stebėtinai procesas

TAMSINA ŽILUS PLAUKUS

Ne dažnai — nesudaro nemalo-loniai staigus spalvos pakeitimo. Kaip jums patiktų pakeisti žilus plaukus į natūraliai atrodančią tam-sią spalvą, nevertojant dažnai pri-vertinamų nesmagiai pasijusti "tel-tale" dažų? Čia yra didelė naujie-na: dabar galite gauti nepaprastą stiprinantį, stebuklingai patamsinan-tį žilus plaukus, beveik magiškai veikiantį. Labai lengvai panaudoja-mas — neužims daugiau vienos mi-nutės laiko į dieną — namuose. Pa-naudojamas kasdien tik kol gausi-ma norimo tamsumo spalvą. Spalva keičiasi tiek palaipsniui, kad net pats tą pasikeitimą vos pastebė-si. Jūsų šeima bus nustebinta. Taigi, jei jūs nenorite žilių plaukų, o kas jį nenori, būtinai išmėginkit šį nepa-prastą metodą. Nebrangus — Jei Jūs nusysite šią atkarpą į Trysan Co., Dept. 11, Peekskill, N. Y., jie jums atsūs dvi bonkas tikiai už \$4.40 (į šią sumą įeina ir Fed. mo-kestis) plus C. O. D. persiuntimo išlaidas. Prašom tik adresu užrašy-ti aiškiai spausdintom raidėm kitąj konvorto pusį, tas užtikrins Jūsų užsakymo greitą gavimą.

Shop on 47th Street!

BROWN'S DEPARTMENT STORE

Patarnauti visi apytinkli Geros kokybės prekės visai įsų šeimai už kainas, kurias jūs išsiga-lite. Užsilkite šandien! Mums malonu jums patarnauti. 1743 W. 47th Street LA. 3-9820

LAPKA JEWELERS Pulkiausios brangenybės — papuo-salai už teisingas kainas. Prekyba — auksas, rūšies bran-genybių, laikrodžių, deimantų, si-dabrių. Pilnas pasirinkimas dovanų dėl Graduation. Atidara pirmadienį, ir ketvirtadienį, vakarais 1653 W. 47th Street Virginia 7-6610

KRONIKA

• Katalikų Moterų S-gai 40 metų.

Amerikos Lietuvių Ro-mos Katalikų Federacijos ket-monomolog formoje, teigia, kad autorius labai toli nuo tos gi-lumos, kurią sugeba įžiūrėti di-dieji, kurie niekad nebuvo atžy-mėti rėksminga Nobelio premi-ja. Across the River and into the Trees, kurį laiko lyg auto-rius išpažintimi dialogo alias monologo formoje, teigia, kad autorius labai toli nuo tos gi-lumos, kurią sugeba įžiūrėti di-dieji, kurie niekad nebuvo atžy-mėti rėksminga Nobelio premi-ja. Across the River and into the Trees, kurį laiko lyg auto-rius išpažintimi dialogo alias monologo formoje, teigia, kad autorius labai toli nuo tos gi-lumos, kurią sugeba įžiūrėti di-dieji, kurie niekad nebuvo atžy-mėti rėksminga Nobelio premi-ja. Across the River and into the Trees, kurį laiko lyg auto-rius išpažintimi dialogo alias monologo formoje, teigia, kad autorius labai toli nuo tos gi-lumos, kurią sugeba įžiūrėti di-dieji, kurie niekad nebuvo atžy-mėti rėksminga Nobelio premi-ja.

• "Baras" pasirodė 1915 m.

Vilniuje 1915 m. išėjo literatū-ros, meno ir kritikos žurnalas "Baras", kurio išėjo tik vienas numeris. Žurnalas stambus, 220 psl. ir turinys įvairus ir krinta akin du dalykai: pats turinys ir rašyba. Įeina per 40 eiliuotų dalykelių, dvi apyskaitės, ke-li straipsniai, recenzijų. Bend-radariai: Ignas Seinius, St. Šilingas, S. Čiurlionienė, Zigmas Gaidamavičius-Zigmas Gėlė, A-domas Lastas-Adomas Juoda-sis, Balys Sruoga, Kazys Bin-kis, Vincas Krėvė, Vytautas Bi-čiūnas ir kiti. Be originalių da-lykų buvo ir verstinių. Iš stam-

besnių paminėtini: V. Krėvės — Skerdžius, Ig. Seinius — Mėnėsiena, V. Bičiūno — Al-legro, B. Sruogos studija — Po-velėna pumpurėlis, tai Seinius Kuprelis apologija ir kiti. Žur-nalo "Baro" rašyba išsikiša su mūsų alfabeto klausimu; vadi-nasi, pašalintos visos uodeguo-tos raidės: linksnių galūnė-se, žodžių šaknyse ir dalyvių galūnėse. Bet sava naująja rašy-ba nieko neatsiekė. Tai buvo pirmas ir paskutinis numeris. "Baras" buvo tęsiamas Kaune, 1925 m., pasirodė pirmasis nu-meris, kiek pasipildęs naujais bendradarbiais: Juozas Vaiž-gantas, Petras Vaičiūnas, My-kolas Vaitkus. Ilustratorius A-domas Varnas. Leido Dainavos bendrovė. Redagavo Faustas Kirša. Išėjo dešimt numerių.

• V. K. Jonynas, Jamaikos

Meno instituto profesorius, ku-rį laiką viešėjęs Chicagoje nu-tarė prelato I. Albavičiaus por-tretą. Be to, jis su prof. A. Var-nu aptarė kaikiuriuos organiza-cinius mūsų dailininkų reika-lus.

• A. Vilainis-Sidlauskas, ra-

šytojas ir "Nemuno" knygų lei-dyklos savininkas, ruošia alma-nachą apie Chicago lietuvius. Knyga turėtų pasirodyti knygų rinkoje dar šiais metais.

DR. R. W. DAGLEY VETERINARIAN

5907 Northwest Highway
Phone: NEWCASTLE 1-6727

OIL CONVERSION

Iškaitant —
• HIGH PRESSURE GUN TYPE BURNER
• MINNEAPOLIS — HONEYWELL KONTROLES
• HEARTH-INSULATION
• 1-275 GAL. ALIJEJAUS TANKAS
• FULL IR VENT VAMZDŽIAI
• ALIJEJAUS RODYKLIS • ALIJEJAUS KOSTUVAS & VENT ALARM
PILNAI ĮTAISYTA
\$25000

PAKEITIMAS Į GAZINĮ APSILDYMA

Pilnai Įtaisyta
\$17500
• GAZO DEGINTUVAS • A.G.A. Approved & Passed by Underwriters
• TRAUKIMO REGULIOTOJAS
• VISOUS KONTROLES
• NAUJAS DĖMŲ VAMZDIS
• ATSARGOS DUKŲ UZDARYTOJAS
• JOKIO ĮMOKEJIMO
KELSO
HEATING & AIR COND.
1537 WEST 51th STREET
YARIS 7-9333

ISTOKITE Į VIENĄ SIŲ KLASIŲ:
\$1 į savaitę per 50 savaitių \$50
\$2 į savaitę per 50 savaitių \$100
\$5 į savaitę per 50 savaitių \$250
\$10 į savaitę per 50 savaitių \$500

VALANDOS:
Pirmadienį, penktadienį, 9 v. ryto iki 2 val. p.p.
Ketvirtadienio vakarais 5 iki 8 val. vak.

ISTOKIT Į DROVERS Kalėdinį Klubą Dabar

TURĖSITE PINIGŲ
KITOM KALEDOM TIEK
KIEK JUMS REIKES.

Atsikratykite piniginių rūpesčių ir tikrai pasi-džiaukite per šventes. Tai yra lengva. Pradėkite taupyti, įstodami į DROVERS CHRISTMAS CLUB. Pridėkite keletą dolerių kiekvieną sava-itę ir jūs turėsite reikalingų pinigų pirkimuisi kelionėms, pasilinksminimui KITOMS Kalėdoms.

Daugiau kaip 4000 narių gauna virš pusę milijono dolerių šį metų.

it's easy to DEAL WITH DROVERS

The Drovers Banks
47th Street & Ashland Avenue Yards 7-7000
Nariai, Federal Deposit Insurance Corporation

Prisiminus Vincą Krėvę

Gyvenau viename lageryje su rašytoju

KUN. PIJUS BRAZAUSKAS

1945 m. rudenį dalis išsklaidytų lietuvių tremtinių pradėjo burtis bendram stovyklos gyvenimui Glasenbach'e Salzburg, Austrijoje. Stovyklos komendantas paskyrė man kambarį šeimos skirtame barake. Greitai mano kambario pastebėjau prie durų prisegta užrašas: "Rezervuota prof. Vincui Krėvei-Mickevičiui". Oho, — pamaniau sau, nepaprastas kaimynas, vienas žymiausių mūsų tautos rašytojų, profesorius ir buvęs ministras. Tai tu prastas Pajevonio vikarėli paprakai tuosi, kai pateksi šiam "Raganai" autoriui ant dantų. Geriau, krūl mano kambarys jau būtų buvęs kitame barako kampe...

V. Krėvė pas kunigą

Po kiek laiko rašytojas Vincas Krėvė pasibeldė į mano kambario duris.

— Tai labai dieną, kunige! Pasirodo, kad būsimie kaimynai. Atėjau atlankyti. Bus malonu pasikalbėti ir turėti tamsta savo kaimyną, bus ramiau gyventi. Tai iš kurio gi Lietuvos krašto tamsta būsite kilęs? Augėtojoj Panemunė pažinojau vieną gerą dainininką, vyriausiąjį Panemunės Miškų inspektorį Joną Brazauską. Ar kartais nebūsit jo brolis? Tai labai malonūs žmonės. Su jais dažnai su tikdavome A. Panemunyje. Ti kiuos dabar ir su tamsta, jo broliu, susitiksime dažniau. Prašau ir pas mus atsilankyti. Bus malonu pasikalbėti įvairiomis temomis bei pasiguosti mūsų dalia. Kur gi daugiau paguodos rasi, jei ne pas kunigą. Štai, kad ir mudu su žmona, kai atsiradome tremtyje su tušiomis rankomis ir neradami kur prisiglausti, kreipėmės į kleboniją. Klebonas atsiliepė, kad mes tu reikalau turėj krepitį ir valdžios įstaiga, besirūpinančių būty reikalau. Atsipyrašydami kleboną sakau: pas mus Lietuvoje yra toks jau nuo senovės paprotys, kai žmogus turi kokių skausmų ar džiaugsmų, visuomet eina pas savo kunigą kleboną pasitarti ar pasiguosti. Taip ir mes čia patekė į tremtį, laikydami savo šalis papročio, kreipėmės į tamsą kleboną, prašydami patarimo ir nurodymų, kur būtų galima rasti šokią tokią pastogę apsigyventi. Po to klebonas mielai mums pagelbėjo laikinai įsikurti.

Rašytojas V. Krėvė laikas nuo laiko atsilankydavo pas mane ir pasikviesdavo pas save kavutei, kurią skaniai paruošdavo ir gražiai paduodavo jam visu nuosirdumu ir rūpestingumu atsidavusi jo žmona Marija Krėvenė.

Pasikalbėjimuose pradėjome paliesti ir religinius klausimus, juo labiau, kad rašytojas tuo laiku kūrė "Dangaus ir Žemės Sūnūs" apysaką iš Kristaus laikų. Norėdamas būti arčiau tiesos ir, kaip išsireiškė, "neparašyti kokių erezių", jis prašė mane parūpinti jam visą šv. Raštą lotynų kalboje. Be šv. Rašto jis dar pasiskolino iš manęs ir J. E. vyskupo P. Būčio, M.I.C. veikalą "Jėzus Kristus, Pasaulio Išgelbėtojas".

Rašytojo žodis ir pavyzdys

Netoliausia nuo tremtinių stovyklos buvo austrų katalikų bažnyčia. Ten lietuvių turėdavome savo pamaldas. Rašytojas V. Krėvė veik kiekvieną sekmadienį ir šventadienį laiką atėidavo į bažnyčią, atsisėdavo viename iš pirmųjų suolų ir susimąstęs išklausydavo šv. Mišių ir neiškalbaus kapelionų pamokslų.

Kartais rašytojas V. Krėvė net pagelbėdavo kapelionui palaikyti lietuvių religinius pap-

ročius stovykloje savo žodžiu ir pavyzdžiu, pritardamas kapeliono mintims. Vieną kartą Gavėnioje, laike lietuvių suruoštos arbatėlės stovykloje, buvo kilęs noras dainomis išsiblaškyti slegiančią nuotaiką. Kapelionui paprašius dalyvių nepamiršti Gavėnios laiko ir susilaikyti nuo dainų, tuojau rašytojas V. Krėvė atsistojo ir savo gražia, švelnia kalba pritarė kapelionui žodžiams ir skatino tremtinius nepamiršti ir laikytis gerų lietuvių religinių papročių, kad Dievas pasigailėtų mūsų tėvynės ir grąžintų jai laisvę.

Vasario 16-sios proga rašytojas V. Krėvė savo paskaitai pas rinko temą: "Kunigų nuopelnas Lietuvos nepriklausomybės atgavime". Savo ilgoje kalboje profesorius nurodė visus iš jaunų dienų jam žinomus kunigus, dirbusius Lietuvos laisvės atgavimui ar šelpusius ir leidusius į mokslą lietuvių studentus ir juos paruošusius tolimiesiems darbui.

Elisbethen bažnyčia, netoli Salzburgo, kur lietuvių tremtiniai ir rašytojas V. Krėvė atėidavo melstis.

Motinos įtaka

Kalbantis apie tikėjimą, rašytojas V. Krėvė pareiškė:

— Negaliu pamiršti tai, ką motina vaikystėje man yra idiegusi. Vaiku būdamas, įsikabinęs į motinos sijoną, sekiau jos pėdomis į bažnyčią ir klausiausi nurodymų. Visa labai giliai įsimego mano širdyje ir niekuomet nebus iš jos išrauta. Ir šandien, kada jau pasenau, po tiek metų audrų ir kovų bei nusivylimų, gyvenau ir guodžiausi tik tuo, ką jaunystėje gavau iš savo pamaldios motinos. Labai norėčiau dar sugrįžti į Lietuvą, į džiukų kraštą, ten numirti ir būti palaidotu šale savo tėvų...

Vienų Vėlinių dieną eidamas į bažnyčią pamaldoms kelyje prisivijau pirm manęsėjusį rašytoją V. Krėvę.

— Tai einame, — sako jis, — melstis už kitus, bet ar kada kas melsis už mus — nežinia. Šių dienų jaunimas nemėgsta melstis. Jam kitokie dalykai galvoje. Dievas žino, ko mes sulauksime...

Rožančius ant rašytojo kaklo Kai bažnyčioje buvo paskelbta, jog popiežius Pijus XII prisijungė tremtiniams dovanų — rožančių su Jo palaiminimu, rašytojas V. Krėvė pats pirmutinis atėjo į mano kambarį pasiimti tos dovanos. Paėmęs į rankas rožančių tarė:

— Brangi dovana. Kunige,

M.O.V.I.N.G.

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš toliu ar artimu atstumu.
Telef. SE. 3-2146 arba BL. 7-7075
1885 CANALPORT

"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"

TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONŲ TAIŠYMAS
JONAS GRADINSKAS
J. G. Television, 944 W. 35th Pl.
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvių — ir geriau ir pigiau!

neduok jo tiems, kurie jį negerbia ir nebrangina.

Vėliau atsitiktinai ryte užėjau į rašytojo V. Krėvės kambarį. Radau jį ką tik atsikėlusį ir besirengiantį praustis. Ant jo kaklo kabojo gautasis, rožančius.

Prašėdėjus emigracijai, atėjo mūsų išsiskyrimo valanda. Išsiskyrimė labai nuosirdžiai. Vėliau, iš kėlionės rašė, kad dėl stokos užstato jį sulaukė Muenchene, bet jam į pagalbą atėjo tėvai vienuoliai iš Muencheno ir tokiu būdu laimingai pasiekę Jungtinės Amerikos Valsitybes.

Naujos gyvenimo sąlygos Amerikoje vistiek nenustūmė užmirštinti mūsų pažinties ir bendrų pergyvenimų vienoje iš skurdžiausių tremtinių stovyklų Austrijoje. Juos prisiminęs, savo laiškuose man išreiškė tokius nuosirdžius jausmus, kad aš laikau sau garbę būti jų adresatu.

Užbaigiu šį rašinį mintimis iš jo man rašytų laiško:

"25 gegužės mėn. atlikau pas kutingę paskaitą universitete. Manau, kad jį buvo paskutinė ir mano gyvenime — suprantu ma savaime, kad nelinksma pa-

Skrudės-plaukioja

Vienas gamtos stebėtojas štai ką pasakoja apie vieną Amerikos skrudžių rūšį.

Kartą skrudžėms reikėjo persikelti per upelį. Upelis buvo platokas ir jį perplaukti ne visai buvo lengva. Skrudžės ėjo paupeliu, lyg ko įšėkodamos. Upelio krantas buvo statūs ir žolėtas. Pagaliau skrudžės išėjo į lėkštą ir smėlėtą krantą, ir čia sustojo. Skrudžės ėmė ir šen ir ten bėgioti. Jos ėmė nešioti ir vandenį sausas šakeles, žieveles ir pačios ir jas lipo. Kad šias vanduo nenuneštų, įsikandusios laikė laivelį tos skrudžės, kurioms dar buvo krante. Pirmajai eilei įsisėdus ir vandenį, ėjo ant su savo laiveliais. Šiosios kabo ir pirmasias, o jos pačios laikė trečiosios eilės skrudžes. Visos laikėsi viena į kitą įsikibusios, įsikandusios, o laivelius laikė kojomis. Žodžiu sakant, kiekviena skrudžė sėdėjo savo laivelyje, o laiveliai plaukė vienas prie kito. Bežiūrint upelis buvo pilnas skrudžių. Skrudžės, stovinčios krante, laikė tas, kurios jau buvo vandenyje. Galų gale skrudžės neišsilaikė: vanduo ištraukė jų laivelius ir nunešė. Skrudžės taip ir nuplaukė, laikydamosi viena prie kitos. Likusios krante irgi susileido į vandenį laivelius, įsisėdus į juos, ir pulkais nuplaukė pasikui pirmasias. Taip skrudžės darbovos, kol visos perplaukė upelį.

Vorų laiveliai

Anglijoje, Nurfalko raistuose, yra didelių vorų, kurie taip pat moka pasidirbti laivelius. Šiam reikalui voras darosi iš įvairių žolių ritulių. Kad ritulys būtų stipresnis ir kad nesubirėtų, jį apvynioja voratinklais. Toks ritulys plaukia vandeniu, o voras jame, lyg laivelyje, sėdi. Plaukdamas dairosi, ar nepamatys vandenyje grobio. Pamatęs įkrintusi į vandenį valbėlį, stveria jį, nešasi į savo laivą ir ten suėda. Taip voras jūrininkas ir plaukioja ištisą vasarą įšėkodamas grobio.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAS
PRISTATOME
VISOKIŲ RŪŠIŲ
MEDŽIAGĄ

CARR MOODY
LUMBER CO.

STAGYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.

TEL. VICTORY 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME
NEMOKAMAI
RASTINE ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

PRIEŠ VEDYBAS IR PO

Prieš vedybas reikalinga vedybiniai žiedai, po vedybų baldai ir kiti daiktai. Visa tai galite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas YARDS 7-0677. Jeigu pirksite baldus ir kitus dalykus, tai vedybinius auksinius žiedus galite dovanai. Tai yra tikras dalykas, įsitikinkite.

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS

Turto namų didelių sunkvežimį ir apdarą
6830 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRRehill 6-7090

Ar Marija apsiereikš Lietuvoje, Atsakydamas rasite J. Budzeikos knygutėje

MARIJOS APSIREISKIMAI
ŠILUVOJE

Kaina 40 centų
Ją galite gauti
"D R A U G E"
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

Būdingas gyvulys

Pietų Amerikoje gyvena ne gražus gyvulys, kurį vietos gyventojai vadina tinginėliu. Tinginėliu jį vadina dėl to, kad jisai žemę beveik nepoti negali, o laipioti ir kabinėtis medžiuiose be reikalo irgi nemėgsta. Medžiui tinginėlis lipa labai pamažėli, lėtai, savotiškai įsikabiną visų keturių kojų ilgais pirštais į šaką, ir taip kabo nejudėdamas dieną, dvi, o kartais ir visą savaitę. Iš kitų šakų kraustosi tada, kai suėda aplink save visus lapus, pumpurus, atžalas ir vaisius. Jisai kantrus — ilgai gali kęsti badą. Vandens jam nereikia, atsigėręs medžių rasa. Kai aplink save viską suėda ir gerokai išalksta, tada šiaip taip nuropoja į kitą šaką, o kaikada net į kitą medį nusikrausto. Tenai ir vėl kabo dieną ir naktį. Taip kabodamas ir miega. Į šalis nešvalgo, nes jam niekas nerūpi, jis nieko nebijio. Iš visų gyvulių, mintančių augalais, tinginėlis mažiausiai dirba.

Peles pasidarė laivelį

Vienas keliautojas pasakojo matęs, kaip pelės Islandijos saloje pasidariusios laivelį. "Aš mačiau", pasakojo jis, kaip pelės, susirinkusios po šešetą ar po dešimt, susirado sudžiūvusį medžio gabalą, sukrėvė ant jų uogas ir kitus edamus dalykus perplaukti. Įleidusios tą savo "laivelį" į vandenį, sutūpė jį visos atsigėręsios į maistą, o uodegas nuleidusios į vandenį.

CONRAD'S - FOTOGRAFAI

(Lietuviai)

Moderniška įranga
vieša įvairioms nuotraukoms. Specialy-
bi — vestuvės. Jau-
navedžiama duoda-
ma puiki ir brangi
dovana. Sąžiningas
ir gražiai atlieka
darbas

414 WEST 63rd STREET
Tel. Eng. 4-5883 arba Eng. 4-5840

1955 metų

TELEVIZIJOS
RADIO APARATAI SU FM
— FONO GRAFAI —
TV IR RADIO LEMPOS
APARATŲ TAIŠYMAS
darbuose ir namuose atliekamas
atvyrusių inžinierių. Sąžiningas
teras patarnavimas garantuotas.

D.A.I.N.A.
TELEVISION
sales - service

3130 S. Halsted, DAnube 6-6887

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKIT ŠIA

ERDVIA IR PATOGIA
BEI SENIAUSIA
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖ

PROGRESS
FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Park kolonijoj

DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

KASDIENĄ ČIA RASITE

Naujausių madų gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovikų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.

LENGVI ISMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

Reikalaukite visur lietuviško likerio

Tavernos ir likerio parduotuvės turi kreiptis į CASEY & EVANS Distributorius
6343 So. Ashland Avenue Telef.: Rpublic 7-9000
B. PAKSTO LIKERIŲ PARDUOTUVĖ-SVETAINĖ
(7-11 CLUB)
3139 So. Halsted Street DAnube 6-9443

denį. Galbūt, kad uodegomis šą. Vietos gyventojai juos vadinadojai vietoje vairo. Vanduo na "Lietaus grybais". Pelės su nešes peles į kitą krantą, kur sijėsio tokių grybų, pila į juos jos išlipo. Be to, pelės persigaugos, grūdus ir kitą maistą; bėna maistą ir kitokių būdu. susipylusios vėlka prie vandens. Yra grybų, panašių į tuščią mai- ir ten krauja į savo laivelį.

PIRKITIES...

HALSTED GATVĖJE SUTAUPYSITE LAIKO SUTAUPYSITE PINIGŲ

Šioj pasižymėjusioje gatvėje rasite visokių rūšių prekių ir patarnavimų už kainas, kurias jūs išsigalite. Prekybininkai yra pasišventę duoti kuogeriausios kokybės prekes bei patarnavimą. Lankytis pas juos bet kokiems ir visiems jums reikalingiems reikmenims pirkti.

Išsikirpkite šį patogų KRAUTUVIŲ SĄRAŠĄ ateičiai.

ROSEBUD CLEANERS

Už žemą kainą chemiškai išvalysime visos šėimos rūbus — vaikų, vyrų, moterų.
Ekspertų patarnavimas.
Marškiniai išplaunami, pristatomi gatvi.
Atdara 8 iki 6 kasdien.
4719 S. Halsted Street
O.A. 4-4272

FRIEDMAN'S LIQUORS

Mes visuomet pasiruošę jums patarnauti.
Puikūs vynai, likeriai, salūs gėrimai, alus, degtinė.
Specialiai aptarnaujame pobūvius, vestuves ir banketus.
1908 S. Halsted Street
CA. 6-4738

OSCAR'S MARKET

Čia pasirinksite puikiausias rūšies mėsos už žemą kainą.
Švieži vaisiai ir daržovės kasdien. Saldyti valgiai. Cold Cuts. Lietuviška duona.
Pasirinkimas plačiai žinomų konservuotų valgių ir valgomų produktų.
Atdara kasdien 6:30 iki 6:30.
SE. 3-4619 1907 S. Halsted St.

18th & HALSTED CURRENCY EXCHANGE

Ekspertiškas "income tax" patarnavimas.
Money Orders parduodami. License Service. Čekai įšėdunami. Telefonų ir kitos sąskaitos primamos.
Mandarų, punktualus patarnavimas. Kalbame lietuviškai.
Atdara kasdien 9 iki 6, penkt. 9-7, 1818 S. Halsted St. MO. 6-4494

NEW LIFE LIQUOR STORE

Kur pirksite už žemą kainą.
Puikiausias patarnavimas.
Vynų — Likerių — Alaus — Degtinių Nušipirkite šventoms.
3234 S. Halsted Street
CA. 5-4555
Atdara kiekvieną dieną ir sekmadieniais.

VERONICA'S TAVERN

Kur geri draugai sustinka ir pasilinksmina išgerdami alaus, vyno ir degtinės.
Atdara 7 v. r. iki 2 v. r.
3107 1/2 S. Halsted Street
VI. 2-9618

S & R CLEANERS

Ekspertiškas cheminis valymas visų šėimai.
Ekspertai siūvėjai — rūbų taisytojai — pertaisytojai.
Atdara kasdien 8 iki 6:30.
3265 S. Halsted Street
DA. 6-5335

ROSA DRESS SHOP

Elegantiškų rūbų krautuvė
Vidutinės kainos
Atdara kasdien 9 iki 6. Pirmad. ir ketvirt. 9 iki 9.
Tel. FR 6-2440

Merchandise Outlet Store

Seasons Greetings
"Where to buy" from a wide selection of Men's & Women's Ready to wear. Complete Line of General Merchandise. Dishes — pots & pans — household. Goods galore!! Come in and see our selection. 5944 S. Halsted. WE. 6-8720.

ACE Liquor Store

Wishes you Seasons Greeting
Where to Select at Fair Prices a complete stock of Imported and Domestic Whiskies — Wines — Beer & Ales
Carry Outs Delivery Service. Catering to Parties and Clubs. 6704 S. Halsted St. EN. 4-0999.

AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transminijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.
M. ČESAS — A. STANEVIČIUS
1835 CANALPORT Tel. Dirbtuvės SEeley 3-2146
Namų KENwood 8-3092

ELLEGANT FOOD MART

Puikiausias pasirinkimas šviežių valgių ir daržovių. Pristatome kasdien. Už žemiausias kainas.
Didelis pasirinkimas valgomų produktų.
Atdara kasdien 8 iki 6, ketvirtad 8 iki 9.
3415 S. Halsted Street
Yards 7-2835

CAREFUL CLEANERS

Tobulai atliekame darbą.
Matykite mus.
Valome rūbus visai šėimai — Vaikams — Vyrams — Moterims.
Pilnai išvalomos užuolaidos. Pristatome.
Atdara kasdien nuo 7 iki 7.
3511 S. Halsted Street
Yards 7-0437

WARSAWSKY'S SHOE STORE

1341 S. Halsted Street
Čia rasite visame krašte garsiausias batus — visai šėimai — už žemiausias kainas.
FASHION BUILT — Moterims
JACKMAN SHOES — VYRAMS
BUSTER BROWN'S — Vaikams
Atdara kasdien ir sekmad. Ketvirt. ir seštd. atdara vakarais.
CA. 6-0762

K & S DEPARTMENT STORE

Pilnas šėimos pasirinkimo centras.
Naujas rudens pasirinkimas.
Vyrams — skrydėlės, zaketai, marškiniai, ir kiti vyriški reikmenys.
Moterims — suknelės, paltai, kostiumai, skrybėlaitės.
Vaikams — paltai, kostiumai, suknelės, skrybėlaitės.
Atdara — 9 iki 6. Pirmad. ir ketvirt. 9 iki 9.
3323 S. Halsted Street
BL. 7-9352

LEE'S JEWELRY

1150 S. Halsted St. 3-sias namas nuo Roosevelt Rd. Authorized factory distributors of American finest brand of Jewelry.
Jei norite pirkti dūgančias dovanas — eikite pas LEE'S. Certified ir garantuoti laikrodžiai ir brangenybių pataisymai. Lee's the finest place to look for values. Uždara sekmd. Tikrai guodužio mėn. atdara sekmd. Šiokiadieniais atdara nuo 19 iki 6, ketvirt. 19 iki 9 v. v. Skambinti MO. 6-5331.

MILLER'S MEN'S SHOP

Pilnas pasirinkimas vyriškų reikmenų. Visoki visame krašte garsiausi marškiniai, sportiniai rūbai, kaklaraiškiai, kojinės. Visi reikmenys pasipuošimui. Matykite mus — geriausia kokybė už žemiausią kainą.
Atdara pirm. 9 iki 9, ketvirtad. 9 iki 9:30, antrd., treč., penkt. nuo 9 iki 6, seštd. nuo 9 iki 6:30. LA. 3-2310

PAPPAS SWEET SHOP

For the finest in quality, home made candies. Select from our wide holiday selection. We make our own milk chocolate. Hard & chewy centers. We package & mail your orders.
5500 S. Halsted. WE. 6-0010.

TOT & TEEN SHOP

extends sincerest holiday greetings to all our Lithuanian patrons and friends.
"The Juvenile Shop". Complete line of all nationally advertised brands for infants-children thru size 14 • Layette • Toys & Gifts • Cuts • Dresses • Snow Suits. Novelty X-mas toys. Located at
5112 S. Halsted BO. 8-0780
Open daily 9:30—6. Mon. & Thur. 9:30—9:00.

SKELBKITES "DRAUGE".

MIDUOLIS

Išnešimui:
MIDUOLIS — 5th \$3.95
VOKISKO VYNO BUTELIS \$1.40
BALTOS MESKOS DEŽE \$2.85
AMBERLITE DEŽE \$2.90

GATVĖ

Vytautas Kastytis, Kanada

Esu aš gatvė, kuriai jūs šimtmečių laotarpiuose taip dažnai kaitaliojote vardus, kad savo tikro vardo ir aš pati šandien nežinau. Mane kiekvienas rasite dideliame mieste ar mažame miestelyje. Kartais aš būnu ilga ir tiesi, kaip smukio stiega, kartais trumpa — stačių kampų sulaužytas, sulankstytais sąnariais.

Jūs visada skubate mano grindiniu, nekreipdami dėmesio į mane, nes jūsų akys, dažniausiai būna įsmeigtos į neaprepiamas tolumas, o aš tiesiuosiu čia pat, po jūsų kojomis, ir jūs nepastebite manęs. Jūs turite kur skubėti, o aš niekur neskubu — mano kūrėjai užmiršo man kojas pridėti. Gal būtų todėl aš labai mėgstu stebėti jūsų kojas. Nuolatinis gulėjimas vienoje vietoje ir nieko neveikimas mane labiau nuvargina, negu jūsų skubėjimas jus, mano veidu praeinantieji žmonės...

Neprisimenu, kada mane išvedė jūsų protėviai — gal prieš šimtą, prieš tūkstantį metų. Aš nepažįstu laiko. Kai jūsų kojos išmuša duobes mano grindinyje, į jas tuojau sudedami nauji akmenys, ir aš vėl jaučiuosi, lyg būčiau naujai gyvenimui priskėlus. Tik iš besikaitaliojančių namų pavaldų sprendžiu, kad jau daug labai daug laiko turėjo prabėgti. Pagaliau, ir jūsų kojos yra spėjusios gerokai pasikeisti. Ir beržas, kurį kažkada kažkada pasodino mano pašonėje mažą, kaip čigoną botkotaitį, dabar visus namus spėjęs praugti, girdžiu, žvaigždėmis naktimis, vargšelis, man senatve artėjančia skundžiasi...

Jūs rašote dienoraščių norėdami prisiminti savo trumpą gyvenimą, kuriate knygas, to gyvenimo iškarpos popieriuje ketindami kitoms kartoms palikti, o aš, labai nepoetiškai tariant, stebiu jūsų skubančias kojas, nes rašyti niekas niekada manęs nemokė, ir jūsų nuospaudas dedu į savo akmeninio grindinio archyvus.

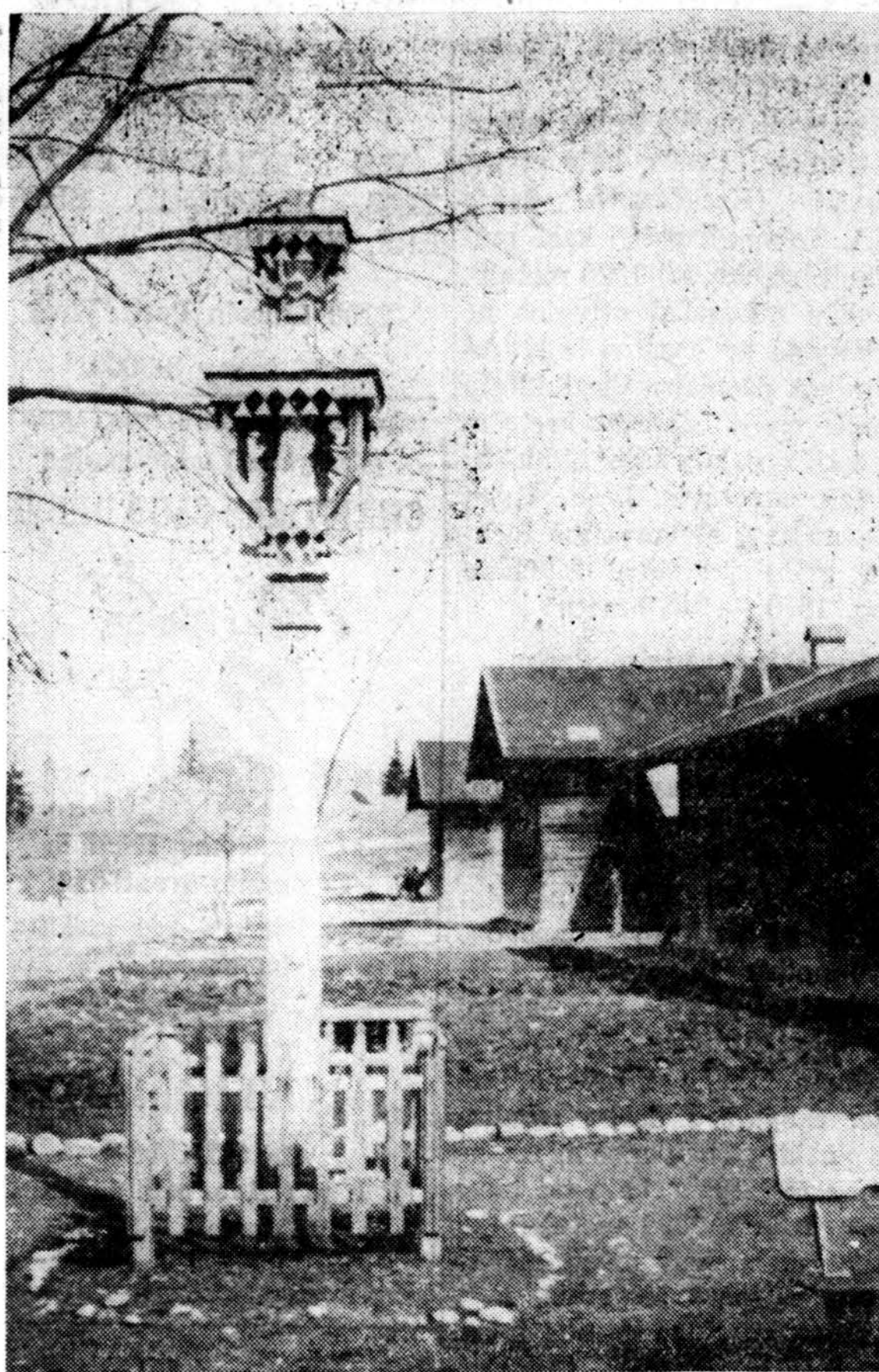
Iš kojų galima pažinti žmones. Iš žingsnių galima visiškai tiksliai atspėti jūsų nuotaiką. Pripranti per metų virtinę prie kojų kalbos. Vienaip eina į darbą pavėlavęs žmogus, kitaip žingsniuoją, žemės nesiekdamas, įsimylėjusių porė, dar kitaip praskuba namo ištikimas vyras, kuriam fabriko vadovybė pakėlė algą penkiais doleriais. Jau iš tolo atskiriu ritmiškus policininko žingsnius ir nusigąstu pijkėlio eisenos — ne dėl savęs pačios, bet dėl jo: vis, mat, baidausi, kad jis, ant mano akmenų išsitiesęs, kaktos ar nosies neprasimūstų...

Labiausiai bijau jūsų žvimbiančių mašinų, kurias, turbūt, išradote, norėdami ir taip jau trumpą savo gyvenimą dar labiau sutrumpinti. Žinoma, jūs nesutiksite su tokia mano mintimi, sakysite — mašinos yra

tam, kad dar daugiau vietų sušpėtume aplankyti ir daugiau vaizdų pamatyti. Gal ir jūsų tie sa. Nesiginčysim. Man tos jūsų mašinos, nors ir guminių raitais apmaustytos, susikaupti neduoda: per daug jau kutena akmeninius šonus. Kutenimas dar būtų niekis. Per šimtmečius prie visokių prajavų įpranti. Blogiau sia, kad esate labai neatsargūs. Žiūrėk, jau ir stuktelite viens kitam į šoną arba, dar blogiau, besikubėdami nekaltiausių praeivių užkabinatė. Pasipila ant mano akmeninio veido benzinas, purvo gabalai, geležgalių krūva... Viskas dar būtų niekis. Purvą dar galima nuvalyti. Geležgalius susirinktyti garazas. Bet tarp benzino pasilieja raudona jūsų nuosavo kraujo srovė ir ima graužti akmenines mano akis... Kaltę paskui visada verčiate man, gatvei: girdi, čia kampas buvo išsikisęs, čia į duobutę ratas įstrigo... Negražu, gerieji žmonės, negražu... Jūs nežinote, kad po tokių įvykių aš savo dvasinę pusiausvyrą prarandu. Pačiam vidurvasarį ima šaltas drebulys krėsti. Pradedu tikėti, lyg iš tikrųjų čia būtų buvusi mano kaltė, nors aš niekada mašinomis nevažinėju. Jūsų kraujas įsigraūžia į plyšius tarp akmenų, ir aš jaučiuosi tada lyg būčiau didžiausias galvažudys su kruvinu peiliu rankoje. Keletą dienų nematau aplinkui banguojančio gyvenimo — tik tą vieną kraujo dėmę savo grindinyje, o aš juk turiu stebėti gyvenimą, nes šiaip galėčiau viską užmiršti ir nebūčiau gatvės vardo verta.

Nežinau, kiek aš jūsų esu pažinusi — šimtus tūkstančių ar milijonus. Jūsų visų istorija juokingai vienoda, žiūrint iš mano, gatvės, taško: mažytės, linktancios kūdikio kojytės, greitos vaiko kojos, tvirta žingine suaugusio žmogaus, paskui lazdos galas šalia pavargusių ir greitai įskaustančių senų kojų, o dar vėliau — mano graudus atsisveikinimas su jumis, kai juodas laidotuvių direktoriaus automobilis išgabena jus į laikiną poilsio ir didžios ramybės vietą.

— Todėl, kad mes pasauliui reikalingesni už žmones... Žmonės ateina ir vėl išeina, o pats saulis vis dar tebestovi. Tave, gatve, žmonės pastatė, bet tu priklausai įvairioms kartoms.

Dailis Glasenbacho lietuvių stovyklos. Trečias langas iš dešinės į kairę — rašytojo V. Krėvės kambarys.

— Todėl, kad mes pasauliui reikalingesni už žmones... Žmonės ateina ir vėl išeina, o pats saulis vis dar tebestovi. Tave, gatve, žmonės pastatė, bet tu priklausai įvairioms kartoms.

— Todėl, kad mes pasauliui reikalingesni už žmones... Žmonės ateina ir vėl išeina, o pats saulis vis dar tebestovi. Tave, gatve, žmonės pastatė, bet tu priklausai įvairioms kartoms.

— Todėl, kad mes pasauliui reikalingesni už žmones... Žmonės ateina ir vėl išeina, o pats saulis vis dar tebestovi. Tave, gatve, žmonės pastatė, bet tu priklausai įvairioms kartoms.

— Todėl, kad mes pasauliui reikalingesni už žmones... Žmonės ateina ir vėl išeina, o pats saulis vis dar tebestovi. Tave, gatve, žmonės pastatė, bet tu priklausai įvairioms kartoms.

Dar taip neseniai tavimi arkliais jodinėjo, paskui karmetomis pradėjo skraidyti, vėliau pritaikė automobilius. Rytą, ko gero, žmogus vėl ką nors naujo ateisiančioms kartoms sugalvos ir tu vis būsi reikalinga, o pasenęs žmogus niekam nėra reikalingas. Sumenkėja jo raumenys. Nusilpsta akių šviesa. Manai, kad toks žmogus čia, žemėje, no rėtų amžinai gyventi...

Beržiška tą beržo filosofiją, bet gal ir teisinga.

Ir aš prisimenu, kaip vieną kartą miesto planuotojai buvo nutarę mane iš apyvarštos išimti. Sako, pravesime k'tą, didesnę gatvę. Girdi, mano vingiuojantieji šonai kasdieną didėjimą judėjimui darosi pavojingi. Uždarė mane. Tik po rai d enų. Tačiau jos man atrodė amžinybė, kada nuo mano akmeninio veido dingio visi mašinų ratai ir arklių kanopos ir dundančių sunkiai pakratytų muzika. Tada ir aš pasijutau tokia apleista, niekam nereikalinga. Pirmą kartą savo ilgame gyvenime nenorėjau daugiau egzistuoti... Baisus tas niekam nereikalingo jausmas... Gerai dar, kad miesto ponai apsigalvojo ir naujos gatvės nepravedė. Kada vėl paleido judėjimą manimi, atsigavau naujai prasiidėjusiam triukšme ligi ausų pasinerdama...

Beržas vėl pakraipo plėkti pradėdanti viršūnę:

— Va, aš, beržas, jau labiau esu panašus į žmogų. Aš pažįstu jaunystę, žinau ilgus rimto gyvenimo metus, kada pavasari nuo jėgos ima trūkti mano bal-

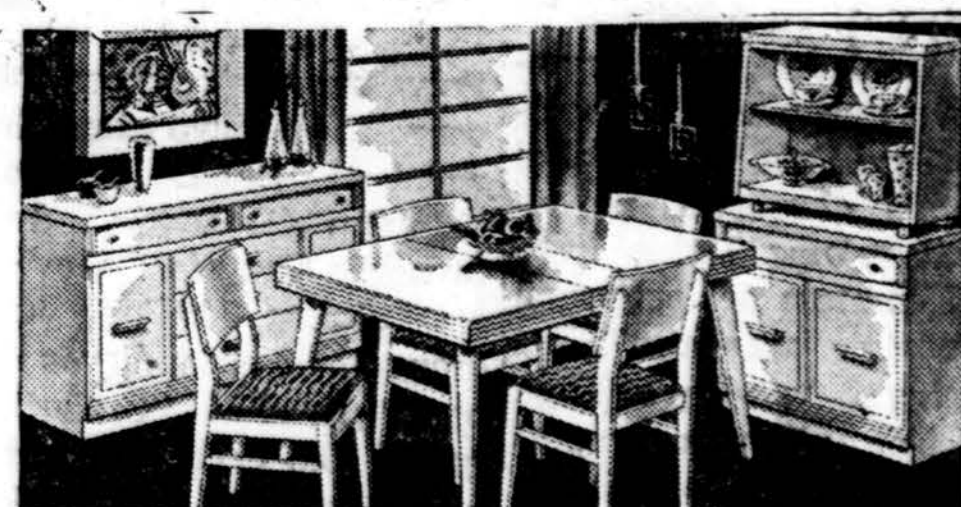
(Nukelta į 7 psl.)

Lietuvių Prekybos Namai

Sekmadieniais nuo 10 iki 5 valandos neskaityta Taxu.

Klijentų sąskaitos neparduodamos Finance Co.

Prekės be jokių sugadinimų, brokų, 1955 metų stiliaus.

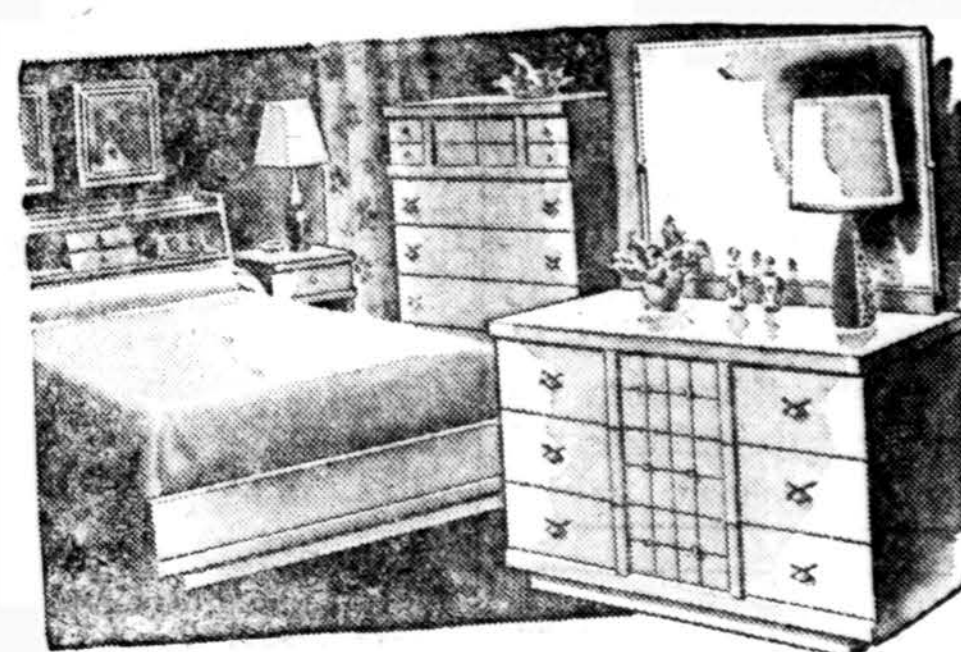
8 dalių ažuolo valgomieji, puikūs stiliaus\$169.00

5 dalių virtuvės chromo setai\$49.00

2 dalių vilnos ar Nylon svečių kamb. setai, pardudami po \$269, pas mus tik\$149.00

2 dalių puikiausiu spalvų sofa ir fotelis Karpen Br. pardudami po \$500.00, pas mus\$299.00

Puikusias miegamojo kambario puikus dvigubas dreseris ir pilno pločio lova tik\$139.00

5 dalių ažuolo, riešuto ar raudonmedžio miegamieji, 1955 metų stiliaus, pardudami po \$300., pas mus tik\$200.00

Televizijos aparatai Dumont, Zenith, Motorola, Crosby ir kitų firmų, 21 inch. dydžio\$199.00

Gazo šildymui pečiai: Moore, Siegler, Magic Chief 5 kambarių su įrengimu\$99.00

FURNITURE CENTER, INC.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Įmonės Vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 South Halsted Street

TEL. — VICTORY 2-4226

Į MONĖS VALANDOS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 v. v. Kitom dienom 9 iki 6 v. v.

ALGIRDAS LANDSBERGIS

KELIONĖ Premijuotasis romanas

259 psl., kaina \$2.50

V. Adamkevičiaus aplanka: Užsakymus su pinigais siųskite: DRAUGAS, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

Sios nuostabios ir nepaprastos knygos personažus šitai įvertina rašytojas Gliada: "...Weisas — pamištas niekintojas, bet turis savyje Fra Angelico angelų varų gamą, Tatjana — nesuprantanti sielos sąvokos, bet mylinti skaisčia melle. Pagaliau Julius... pasiilgęs skaistumo ir nesuvokiąs jo esmės, drąsus be drąsos, nesuprantaš pavojaus bėgimo procese".

"Drauge" rasite vėliausių, idomiasių žinių

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekanciai:

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882

CHICAGOS LIETUVIŲ KEISTUČIO PASALPOS KLUBAS

Sekmadienį, lapkričio mėn. 28-tą dieną, 4-tą valandą popiet LIETUVIŲ AUDITORIJOJE, 3133 South Halsted Street,

Rengia METINI VAKARĄ

Pirma kartą Chicagoje bus perstatyta 4 veiksmų labai linksmas komedija "SLIDUS PUSMILIJONIS".

Būtinai pamatykite. Prisijaukite iki ašarų.

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WALbrook 5-9209

Vaidina geriausią Chicagoje lietuvių dramų aktorai, kaip antai: A. BRINKA, Z. KEVALAITYTE, S. KIELAITĖ, V. PETRAUSKAS, J. KELEČIUS ir kiti.

Po vaidinimo šokiai, grojant B. PAKSTO Orkestrui.

Turtingas baras, skanūs užkandžiai ir kitos įvairenybės.

Įėjimas su taksais \$1.50. Kviečia — Rengimo Komisija.

30 METŲ SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 dieną, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusi savo indėlius. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikieta, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugus ir pelningas patarnavimas lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki \$10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiesiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsisėsite savo banko knygutę.

Sios įstaigos puikiai įrengtoji raštinė teikiama sekantieji patarnavimai:

- 1.—Apdraustas taupymas
- 2.—Pirmųjų morkių paskolos
- 3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
- 4.—Christmas Club Savings
- 5.—Vacation Savings Club
- 6.—Duodami Travelers Checks
- 7.—Notary Public
- 8.—American Express Money Orderiai.

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 v. p.p.

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6234 So. Western Ave.

Telef.: GROvehill 6-7575

Rūpestingai ir pigiai taisau

TELEVIZIJOS

APARATUS

Garantuoją darbą ir dalis

J. MIGLINAS

Tel. HUmbold 6-1038

LIETUVIŲ RADIO KLUBAS

Cleveland, Ohio

savo savaitinę programą transliuoja kiekvieną penktadienį 7:30 iki 8:15.

per WDOK, banga 1260

Klubo pirm. ir bendrųjų reikalų vedėjas — Juozas Stempuzis,

1152 Dallas Rd., tel. SW. 5-1900.

Programos vedėjas — Balyš

Auginas, 1359 E. 94 St., telef. CR. 1-5904.

Užduoties ir finansinių reikalų vedėjas — Aleksandras Laikūnas,

7205 Linwood Avenue, telefonas EN. 1-1082.

Melioracijos darbai okup.

Lietuvoje

PROF. STEPONAS KO LUPAILA, Notre Dame

Pro geležinės uždangos plyšėj

Visdėlto nepaprastai gabūs komunistai neigiamam darbui: jie aklinai užvožė savo geležinę uždangą, kad pasaulis nematytų ir negirdėtų, kaip jie smaugia ir prievartauja pavergtas tautas. Caro žandarai buvo angelai, palyginti su čekistais.

Dar prieš keletą metų tremtiniai buvo avarūpinami lietuviškais laikraščiais, specialiai epausdintais eksportui, ne vidaus skaitytojams. Dabar ir to nebėra. Nematom net propagandinių išpūstų "ataskaitų", nei džiaugsmingų "atvirų laišku". Bet geležinė uždanga truputį atsikleista į Rytus, pro ten praspunka skystos, cenzūruotos žinutės, kurios mums viedlė padeda sudaryti gyvenimo vaizdą kenciančioje Tėvynėje.

Maskvoje leidžiamas žurnalas "Gidrotechnika i Melioracija". Šių metų kovo ir gegužės mėn. numeriuose tilpo du straipsniai apie melioracijos darbus Lietuvoje, matyti, redakcijos paskatinti ar užsakyti. Abiejų autoriai — lietuviai, paminėti daug lietuviškų vardų. Be faktiškos medžiagos, gal kiek padailintos ir pasaldintos komplimentais "brolisčių respublik" adresu, straipsniuose pasakyta ir kiek teisybės apie žiaurias gyvenimo sąlygas...

Iš Vilniaus mašinų — melioracijos stoties darbų

Taip vadinasi pirmas straipsnis, kurio autorius V. Purvaneckas aprašo Vilniaus surytos vykdamosios įstaigos įrengimą ir darbą. Stotis turi savo centą 15 km nuo Vilniaus, buv. dvare, turi 7 ekskavatorius, jų skaičiuje 3 žemėsėmės, 20 traktorių, 2 skreperius, 3 buldozerius, 1 autokraną, 2 dirbtuves, sunkvežimius. Stotis pradėjo veikti 1950 metais, kada ji nusausiną 647 ha, o 1953 metais dirbtą 9 vietoje, nusausiną 11, 245 ha pelkių, išdrenuota 225 ha. Kaip pasakoja, žaliuoja pui. klos pievos, kolchozų galvijai

gauna gerą pašarą. Ukmergės rajono "Aušros" kolchoze iš 107 ha pievų gauta po 110 centnerių nuo hektaro, iš nusausintų pelkių po 44 centnerių gero, sauso šieno.

Laukų drenazas seniau tębėvo daromas... dvarininkų žemėje: čia suprantami, be abejo, 10 — 15 ha ūkių savininkai. Palyginus su kolchozų žemių vergais, tie buvo stambūs dvarininkai! Dabar drenuojamos ūkininkų (!) žemės, drenazas tarnauja liaudžiai! Viešojo rajono "Stalino keliu" kolchoze drenuota šlapios dirvos 20 ha, pasėti kviečiai "Gražučiai" ir gauta 19,5 ct/ha derliaus. Idomu būtų žinoti, ar šis kolchozas ir toliau čia savo patrono keliu? Ukmergės rajone išdrenuota 159 ha, Anykščių rajone 137 ir 95 ha. Visi tie skaičiai atrodo menkučiai, palyginus su melioracijos darbų tempu laisvojoje Lietuvoje.

Toliau pagal sovietinį ritualą, iškeliama tie žmonės, kurie pasižymėjo ypatingu darbu nashum: Jeronimas Jerumbavičius, Feliksas Masiulis, iškasę po 150,000 kub. metrų žemės, Justas Venckus, Povilas Aleksa, Stasys Jagėlaivičius, V. Kudzma, Norkus, Kruopa, toliau keli maskolai. O darbo ir gyvenimo sąlygos? Dirbtuvės įtaisytos buv. arklidėse, gyvenamųjų namų nėra. Pastatytas 25 asm. barakas su "raudona kertele". Visi darbininkai prenumeruoja spaudą. Darbai išmėtyti, remontui tenka visa gabenti į dirbtuves blogais keliais. Trūksta atsarginių dalių, mašinos stovi, netaisomos mėnesiais. Detales tenka gaminti patiems, dirbtuvės tam nepritaikytos. Kalvii daro rankomis ekskavatorių grandines, nes jos nuolat genda. Nežiūrint ilgų pastangų negauta frezų frezavimo staklės, jos nenaudojamos. Neblogas "pažangios mechanizacijos" pavyzdys!

Karlio mašinų — melioracijos stoties veikla

Taip pavadino savo straipsnį V. J. Kondratavičius, ir dar pridėjo: žemės ūkio išvystymui kolchozuose paskatinti. Jo nuomone, tik kompartija ir sovietinė valdžia susirūpino melioracija Lietuvoje. Nuo 1950 metų

ir Kaune veikia mašinų stotis, aprūpinta "galinga" technika. 1953 metais planas pralenktas 60%. Sureguliuoti upeliai: Urka Vilijampolės rajone, Malčius — Kėdainių, Linkuvė — Ramygalos, Siesartis — Šakių. Dirbama tik mašinomis, ekskavatoriais ir buldozeriais. Pasižymėjo Jonas Veverys, atlikęs 227% plano, Antanas Glinškas, Jonas Geisčiūnas, Juozas Vaitkevičius, Antanas Pranaitis, brigadininkai Antanas Lapė ir Albinas Montvilas.

Grioviai kasami žemkase, kurią... traukia du traktoriai. Mašinų konstrukcija netinkama, jos greit susidėvi: rėmas deformuojasi dėl skirtingo žemės slėgio ir jo neįmanoma išlyginti. Šlapia dirva neatlaiko ekskavatorių svorio: persiūri vikšrai. Nėra mašinos kelmams rauti, kėlimams valyti. Trūksta atsargos dalių, chroniškai stinga aliejaus ir žibalo motorams. 1953 metais nebuvo gauta tepalo: mašinos ilgą laiką stovėjo bergždžios. Gal dėl tos priežasties 1953 metais "sutaupytą" 125,7 tonos skysto kuro! Dėl tokios tiekimo netvarkos, norint atlikti planą, dirbama... ištisus metus. Nepaprastai sunku kasti užšalusią žemę, mašinų remontas dar sunkesnis. Griovių šlaitų negalima tvirtinti velėna, jie genda pavasarį, sunku ir vėliau juos pataisyti. Liūdna padėtis ir dirbtuvėse: nėra drožimo ir frezavimo staklių, visa ko trūksta. Personalas bėga, nes nemokama už patirimą ir ilgą tarnybą.

1951 metais nusausiną baltų 5,835 ha, 1952 — 6,920 ha, 1953 — 8,954 ha, aptvarkyta nusausintų plotų 3,837 ha, gauta po 50 — 60 ct/ha gero šieno. Plečiami drenavimo darbai, Jurbarko, Marijampolės, Kėdainių, Jonavos ir Raseinių rajonuose išdrenuota viso 1,444 ha laukų. Trūkdo tinkamų mašinų stoka. Dirbtuvės negamina stambes-

HARRY W. KUHN, INC.

Ready Mix Concrete

Skubus patarnavimas, patyrę operatoriai, "transit mix" cementas, kontraktoriaus, namų savininkams.

"Footings" pamatai, driveways, šaligatviai, garažai ir rūsių grindys.

Sunkvežimiai pasiunčiami per "2 way" radio.

WHeaton 8-4425,

Glen Elyn 3616

VISI ŽINO
BILTRITE UPHOLSTERING
Apmušalai
Yra geriausi visame mieste
Nemokami apskaičiavimai. — Galima išsimokėjimo sąlygom.
ABerdeen 4-5546
7730 S. Halsted

AUDYKLA UOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gaminia juostas, takelius, juosteles, pagalves, vardinį, gimimo ir kitų prekių dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygu.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias aukštas, durys po kairė, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinių prieš karą baigos Chicago universiteta.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAISKAI

Kviečiame Jus...
pradėti taupyti pinigų su mumis, kur jūsų kaime, namai taupo saugiai ir pelningai be pertraukos nuo 1922 metų.

Kreipkitės į mus...
dėl pasakų ant namų su 100% atmokėjimo privilegijomis.

RAŠTINĖS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 iki 5
Pirmadieniais nuo 9 iki 8
Šeštadieniais nuo 9 iki 1
Trečiadieniais uždara visą dieną.

Patarnautojos kalba
lietuviškai

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: TOWNhall 3-8131—8132
JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas

ŽIŪRĖKITE
Kas Yra Mūsų
Pirkėjai!

Geriasi žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko

METRIKIŲ
FARM FOOD CO.
KRAUTUVĖ

1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.

Telef. YArds 7-8393

VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ
VALGIŲ BŪSTINE

JUDITA

Metrikaitė

SURIŲ KARALAITĖ

nių, 13 — 20 cm drenų, o be jų negalima tęsti darbų! Tipinga rusiška tvarka!

Straipsnį puošia kelios pilkos nuotraukos: tiesūs, kaip styga, grioviai (Kregždantė, Šakių apskr.). Tokius kanalus kasė mūsų kultūrtechnikai 1920 metais: skaudūs nuostoliai atlygino ne siskaitymą su gamtos ir hidro-technikos dėsniais. Visai kitaip atrodė nauji, dailios kreivės nutiesti kanalai, kaip Lankėsa, Nevėžio augštapės, Jera... Rusų vadovaujama melioracijos technika grįžo prie gen. Žilinskio laikų, 1870 — 1880 metų!

Iš hidrometrinių darbų Lietuvoje

Daug sunkiau rasti žinių apie hidroliginę Lietuvos tarnybą, nes ji priklauso Rusijos centrui, ir visos žinios yra ypatingai slaptos. Tik Valstybinio Hidrologinio instituto darbuose 1949 metais, No. 19, tilpo S. K. Pukonio straipsnis apie hidrometrinių malūnėlių taravimo tikslumą Kauno taravimo stotyje. Sulyginęs darbo rezultatus su kitų rusų storių, tik ne tą pat malūnėlį, kaip tai buvo mūsų atlikta 1932 metais, Pukonis randa, kad mūsų stoties tikslumas nėra žemesnis, kaip kitų storių. Naudodamas mūsų metodus ir formules, savo laiku skelbtus ir rusų spaudoje, nelaimingas Pukonis neturėjo teisės net paminėti nei straipsnių, nei pavardžių tų žmonių, kurių darbą jis tęsia...

Kūno liga yra geriausias sieklos gydymojas. — Ilse Franke

LIETUVIŠKI SALDAINIAI

KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAS SOKOLADINIAI
VAISINIAI, SALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys
Vartotojai reikalaukite visose lietuviškose maisto krautuvėse. Prekybininkai užsakykite tiesiai iš gamyklos.

Mr. Stasys Petrauskas, 838 W. 33rd Pl. Chicago 8, Illinois

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje: jie veda mokyklas, redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Paslaukokite Dievo tarnybą; darbuokitės po Panelės švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicijai vedėjui. Laikite pažymėkite kiek mokslo baigties, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laiką skysite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolinius darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, pramokti kokią amatą bus sudaryta progą. Paukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelės švenčiausios. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijai vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!

Didelis šių dienų įtampimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėti sėkti kasdienius įvykius. Tam reikalingi dienraštis darosi būtinybė.

Šiais metais sueina 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubilėjus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienose lietuviškuose namuose "lietuviškas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas", pats įsveddamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams siūsiame dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik malonėkite atsisiųsti adresą savo ar kito kuro tuo adresu.

"Draugas" yra sutekęs arti 1,000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šeštadienį duoda mokslo, meno, literatūros prida, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (ateitininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėjų; kasmet duoda \$1,000 premijos geriausia romanui ir paskius atkarpoje spausdina rinkinius kūrinus.

"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Veneculoje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.

Imdami nemokamai "Draugę" mėnesiui Jūs niekuo neįsipareigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei "Draugo" dar neskaitote, atsiskykite savo adresą, o taip pat adresą savo pažįstam, kurio jo dar neskaito ir mes per mėnesį laiko "Draugę" siūsiame be užmokescio.

DRAUGAS

2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Stasys Dapkus
Body Repair
3255 S. Union Ave. Tel. CAumet 5-1127
Pritęsęs mechanikas, turįs moderniausias įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karo roseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motora, kad taupiau naudotų benzina ir alyva. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave., įvažioti reikia iš šios. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. sustartimui.

PARKWAY CATERING

FOR THE FINEST IN
CATERING

WE SPECIALIZE IN PARTIES, BANQUETS, SHOWERS, WEDDINGS.

2100 Lincoln Park, West

Diversey 8-5000

Išrašykite į mūsų naująjį
CHRISTMAS CLUB DABAR

ateinančioms Kūdikio
Užgimimo Šventėms.

Būsitė laimingi, kad įsirašėte.
Platesnį informaciją kreipkitės į

UNION
NATIONAL

OF CHICAGO

Michigan Ave. prie 111th St.
Waterfall 8-3637

Federal Reserve System narys.

A — ACME ROOFING,
HARDWARE & PAINT CO.

Bet kokios rūšies stogas uždėdamas ir pataisomas. Dumtraukiai pagaminami, pataisomi ir "tuckpointed". "Gutters" ir "downspouts" įtaisomi, pataisomi, dažomi.

Pilnai apsidraudę, darbas garantuotas. Krautuvės atduos kasdien, sekm. ir šventad. nuo 7 v. r. iki 10 v.

Lawndale 1-6047
3925 ROOSEVELT ROAD

P. & J. JOKUBKOS
Laikrodžių, Brangenybių, Radijo, Televizijos Krautuvė
(Buv. Kass-Kazakausko krautuvė)

1. Sužiedotųjų ir vedybiniai deimantiniai žiedai, 2. Laikrodžiai, 3. Sidabro peilių, šaukučių ir šaukštų komplektai, 4. Foto aparatai, 5. Piniginės, 6. Zenith, Dumont ir G. E. televizijos ir Zenith, G. E. ir Bulava radijos, 7. Televizijos ir radio lemputės, 8. Žaislai ir rašymo reikmenys. Elektriniai indai.

Laikrodžių ir televizijos aparatų taisymas

4102 Archer Ave., Chicago 32, Ill., Tel. LAf. 3-8617

SAVINGS ACCOUNT

DISTRICT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
3430 S. HALSTED ST.
CHICAGO 8, ILL.

GERIAUSIA ŠIŲ METŲ KNYGA

Jūs galite perleisti daug knygų šį metų, bet Jūsų District Savings knygutė yra ta, kuri jums duos daugiausiai pasitenkinimo ateityje.

Skaitysite džiuginantį atpasakojimą jūsų District Savings knygutėje. Jos puslapiuose matysite kaip jūsų sutaupos auga jūsų ir jūsų mylimųjų apsaugai. Joje rasite žingsnis po žingsnio atžymėtą progresą link jūsų užsibrėžto finansinio siekio.

Ir atminti, jūsų knygutė jums parodo kaip District gausūs dividendai deda pinigų į jūsų sąskaitą du kartus į metus.

DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street
Phone: Cliffside 4-0104
JOSEPH M. MOZERIS, Secretary

Serving Chicagoland Since 1897

DINE
JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

K. GASIŪNAS MOTERŲ RŪBU SIUVEJAS
Pirma moteriškų kostiumų ir paltų užsakymas. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

NELAUKITE, NES —
rytoį jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šlapką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208

GATVĖ

(Atkelta iš 5 pusl.)

tieji marškiniai ir kamienų į žemę gėlės pradeda tekėti saldi sula. Man, kaip ir žmogui, aš teina senatvė ir aš mirštu lygiai kaip ir žmogus. Matai, gatvė, tavę žmogus sukūrė ir visada jauna palaiko, o manęs nei tu, nei žmogus niekada nesukurs ir neatjaunins. Žinai, rudeni jau jaučiu dieglius dešiniame šone. Senatvė...

Pakėlus akis žvilgtelėjau į šen-tanti, beržą. Pro jo šakas, matau, švyti danguje žvaigždžių spiečius. Beržas, pakreipdamas žalią kepurę, sėka mano žvilgsnį į dangaus gėlmes:

— Ar tu žinai, kas yra žvaigždės?

— Girdėjau žmones šnekant, kad tai kiti pasauliai...

— Taigi, — linktelė beržas, — kiti pasauliai... Gal ir ten beržų esama?

— Gal ir kitų gatvių yra? — susimąstau ir aš.

Smagu vidurnakčio tyloje. Danguje žvaigždės, o mano pakraščiuose, virš namų durų, spindinčios šviesos. Šiltas vasaros vėjas, atėjęs iš dangaus augštumų, nuskrieja mano grindiniu, išgaudindamas kaž kurio iš jų numestą vakarykščios dienos la'kraštį. Beržas pasipurtė. Mane pradeda imti saučiu. Nė vienos kojos neįėjau ant savo akmeninio veido. Nutariu užsimerkti valandėlę. Besnaudamas pradeda galvoti, kur jūs, gerieji žmonės, būtumėte pradingę.

— Kai aš jaunas buvau, šile ožus ganiau... — pasigirsta daina iš dešinio mano galo, ir aš vėl pajuntu žingsnius, pažįstamus žingsnius, kurie neša ap-sunkusią galvą į namus. Ne, gatvė niekada negali akių užmerkti. Ji turi būdėti diena ir naktį, nes ji yra jūsų patogumui sukurta — jūsų raumenų ir proto kūrinys, kuris priklauso žmogui...

SKELBKITES "DRAUGE"!

NERVŲ IR RAUMENŲ SKAUSMAI
Jei jūs kada nors kentėjote nepaprastai erzinančius ir varginančius nervų ir raumenų skausmus, tai raumenų skausmai beveik varė jus iš proto: jei jūs jautėt, kad rodos viską atiduotumėt, kad tik gautumėt palengvinti tuos sužalojančius skausmus ir gėlimus, tada jūs tikrai būsite suinteresuoti išgirsti apie vaistus — **ANTRO**.
Gaujami pranešimai rodo, kad ši nepaprastai formulė greit palengvina rankų, nugaros ir kojų bei pervaigintų raumenų sukelčius skausmus ir aštrų nervų gėlimą. Jūs pavartoję labai entuziastiškai aprašo tą džiuginantį palengvinimą gaunamą kartais jau nuo kelių pirmųjų dozių.
Nekentėkit daugiau nė vienos dienos, pamėginkit **ANTRO**. Jūs galite juos gauti paprastai tik pasitunciant šioje įsikarpę į **KINGSLY CO., Dept. 31, Peckskill, N. Y.** Tik neužmirškite savo pavarde parašyti aiškiai spausdintomis raidėmis kitą voko puselį. Jūs gausite paštą nemazą kiekį, už kurį jūs užmokėsite paštininkui tik \$2.48. Rašykite dabar, kol dar galima gauti **ANTRO** už šį žemą kainą.

Royal Blue Plan
OFFERED BY
Modern Life & Accident Insurance Company
(Founded July 1923)
RALPH MANNO, President
166 W. Jackson Blvd.
4th Floor, Chicago 4, Ill.
Furnishing the Best Insurance Policies for Hospitalization, Medical Care and Insurance covering loss of salary.
Lowest Rates — Claims Paid Promptly
For information on

Royal Blue Hospital Plan
Call **WAhash 2-1585**
Modern Life & Accident Insurance Company

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS
GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
2443 West 63rd Street
Tel. **PRospect 3-0833** ir **PR 3-0834**

KRONIKA

● **Sv. Augustinui 1600 metų.** Sv. Augustino (354 — 430) asmenyje pirmą kartą pilnai susijungė krikščionybė ir mokslas. Tai padarė jį ne tik vakarų pasaulio teologijos ir filosofijos, bet ir iš viso katalikų mokslo kūrėju. Savo veikla jis yra pagrindęs *Philosophia perennis*, kurią beliko plačiau išvystyti ir smulkiau apdirbinėti. Anot *Harnacko*, Augustino veikaluose esą vietų, prilygstančių gražiausiems pasaulinės literatūros kūriniams.

Literatūra apie sv. Augustiną lietuvių kalba: Augustinas Au-relijus, *Išpažinimai*. Vertė kun. M. Vaitkus, 1933; Dovydaitis Pr., Sv. Augustino modernumas, 1930; Louis Bertrand, Sv. Augustinas. Vertė J. Keliuotis, 1930; Gailius J., Sv. Augustinas, 1930.

Taip pat nemažai straipsnių apie sv. Augustiną randama 1930 m. Logos žurnale ir kitur.

● **P. Rimkūno — Kiemėnų kaimas**, tai novelinis romanas išėjo 1944 metų kovo mėnesį. Knygos autorius liepos mėnesį turėjo apiešti Lietuvą, o rugsėjo 9 d. žuvo Vienoje, Austrijoje, per bombardavimą. Tais pat metais Lietuvoje išėjo apysaka jaunimui — *Našlaitėlė*, o rankraštyje liko novelių rinkinys — *Kruojos dukterys*, pjesės jaunimui ir šiaip smulkių darbų. Rašytojas Petras Rimkūnas, augstaitis, gimė 1913 m.

kovo 13 d. Anksti pradėjo spaudoje bendradarbiauti, redagavo "Studentų Dienas". Kūryboje temos — kaimas ir jo žmonės, stilius gyvas, žodingas ir jaučiamas šiaurės augščiau kolo-ritas. Apskritai, nors jaunas žuvo, bet paliko apščiui, ne tiek kiektybė, kiek kokybė.

● **V. Krėvės legendos ir kt.** Nors V. Krėvė spaudoje pasirodė tuoj po spaudos atgavimo, jo legenda — Gilšė ir apyskaitė — *Bobulės vargai* išėjo atskiru leidiniu 1909 m. Vilniuje. Išleido laikraštis "Viltis". Knygtė 42 psl., vėliau minimi darbai ėjo atskiruose leidiniuose ir Krėvės Raštų seserijoje. 1911 m. "Viltis" išleido dramatižuo-tą keturių veiksmų poemą "Šarūną", dvejoje knygos ir 1913 m. išėjo Dainavos šalies senų žmonių padavimai, vėliau susilaikusį kelių leidimų. Mūnos knygos buvo išleistos anais laikais Vilniuje.

PALIS TELEVISION SERVICE
Taisome visų išdirbysčių ir mod-
lų aparatus.
Iki vėlumos pirmadainio ir ketvir-
tadinio vakarais.
2608 S. AUSTIN
Townhall 3-7230 Cicero

MATYKITE JOE
Tai žmogus, kuris supranta apie
aliejinius krosnis & Gazinius šil-
dytuvus.
FRontier 6-3948 —
YArds 7-7544

● **Ingrid Bergman vaidina** *Joanną D'Arc*. Žinoma filmų ar-tistė Ingrid Bergman atvyko į D. Britaniją, kur ji vaidina pir-maeilį vaidmenį "Joan of Arc at the Stake" muzikaliame veikalke. To veikalke autorius — Paul Claudel; režisuoja Rosse-ll'ni. Kaikurie anglų teatro kritikai, pripažindami veikalui me-ninę vertę, visdėlto yra nepa-tenkinti jo religinių charakte-rių ir prikiša Stoll teatrui, kam ši veikalą parinko. To nepaisy-dami, žmonės Joanos D'Arkie-tės vardo veikalą mielai lanko ir su pasigėrėjimu žiūri. Būdin-ga, kad vadinamoje pagoniško-

TELEVIZIJOS
Ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir garantuotas Darbas
DARBO VALANDOS: 9 v. v. — 10 v. v.
Sestadieniais: 8 v. ryto — 8 v. vak.
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Telef. Virginia 7-0087, jei neatsako
Saukite VI. 7-3037

Telef. Republic 7-5803
Kasdien nuo 2 val.
Sekmad. ir šventaa. 9—2 v.
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS

Visų rūšių namų apšildymo
sistemos įvedimas, perdibi-
mas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus
patarnavimas
ATLAS FUEL CO. atstovas
4919 So. Paulina St.
PRospect 6-7960

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
II WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. ir PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. rytė
SESTAD. 8:30 iki 9:30 rytė
PIRMADENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 8:30—9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. — HEmlack 4-2413

Vestuvių nuotraukos
Augstos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481
INC.

LIETUVIŠKA ISTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE & LOAN ASS'N
2555 West 47th St.
CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-7083
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrės laikomi pinigai yra apdrausti iki \$10,000
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame augstus dividendus
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Telef. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

PIRKITE TIESI OG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEDarcrest 3-6335

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj
TURTA'S \$50,000,000.
ATSARGOS FONDAS \$4,000,000.
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
ISTAIGOS Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 v. ryto iki 4 p. p.
VALANDOS: Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1341

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ KOPLYČIOS:
2424 W. 69th St. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. VIRginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. PULman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
GRovehill 6-2345
TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BishoP 7-9481
4330.34 South California Avenue
Telefonas LAfayette 3-0440
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIQDESIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tema, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime
kopyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-340
PETRAS P. GURSKIS
59 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS-VANGE
6126 W. Roosevelt Road Tel. OLYmpic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS
3854 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3571
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781
VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO 50, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Motery GYVENIMAS

No. 22
No. 80

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; Virginia 7-0618

Mergaitė, kuri redaguoja vyskupo laikraštį

DR. JUOZAS PRUNSKIS, Hong Kong

Hong Kongo saloj, prie pat raudonosios Kinijos, nuošalioje vietoje yra apsigyvenusių 14 mergaičių. Tik mergaičių. Vienos jų tėvų komunistai nužudė ir atėmė žemę bei namus. Dvi seserys buvo priverstos įstoti į Kinijos komunistų pionierių eiles, bet jas jų močiutė ištais mėnesiais slėpdama įstengė pėsčiomis per sieną į laisvę ir... vargą. Viena 19 metų korėjiečių, kurią komunistų policija ilgus valandas stengėsi palaukti, atsakė:

— Jūs tik gaisinate laiką. — ir jai vėliau pasisekė pasiekti užsienį. Trys studentės matė, kaip raudonieji uždarė jų katalikišką universitetą, profesorius niekino ir įkalino; jos vieton marksistinio mokslo beveliojo tapti benamėmis Hong Konge...

Jos visos dabar sudaro lyg vieną šeimą minėtame namelyje. Joms vadovauja australė Elzbieta Reid.

— Jūs turite pakalbėti su mūsų redaktore, — pratarė misionierius, Maryknoll vienuolis, nusiųdamas mane į jos kabinetą. Ji redaguoja Hong Kongo diecezijos vyskupo laikraštį, paties Ekscelencijos pakviesta. Štai kaip aš sutikau Elzb. Reid.

Grailio sąjūdis

Ji yra Grailio sąjūdžio narė. — Kai kas mus vadina vienuo lėmis šilkinės kojine, — pratarė ji, — bet tai netiesa. Mes esame pasaulietės, jokios uniformos nedėvime, jokių įžadų nedarome, nors įsipareigojame gyventi neturte, paklusnume, škaistybės, bet pasilikdamos pasaulietėmis.

Ir klausinėjama ji pasakojo, kaip vienas olandų jėzuitas įsteigė jų sąjūdį 1921 metais. Ta mintis jam atėjo Didžiojo Penktadienio. Jis suprato tada, kad moterys gali daug kentėti, jos galės daug pasisvesti Bažnyčios darbe. Yra padavimas apie Kristaus paskutinės vakarienės taurę, kurios įšiekoti įsipareigojo Grailio riteriai. Ir šiuo vardu pasivadinusio moterų sąjūdžio narės išėina įšiekoti augtųjų idealų. Dabar jų sąjūdis turi apie 300 narių iš 16 tautų. Jos visiškai atsidavusios savo idealų tarnybai visam amžinui. Šalia jų yra dar talkininkės, nevedusios ar vedusios, kurios įsipareigoja 5 — 6 metams padirbėti misijose, pagaliau dar yra trečia to sąjūdžio grupė — mergaitės ir moterys, kurios per 2 — 3 m. išėjusios atitinkamą lavinimą, dirba pagal išgales savo aplinkoje, palaikydamos ryšį su centru.

— Kaip jūs ryžotės savo gyvenimą paskirti to augtųjų apaštalavimo idealų tarnybai?

— Jau 16 metų, kaip aš šiame sąjūdyje. Pirma ėiau galtingųjų seserų mokyklon. Ją baigiau sunkiais depresijos metais. Mačiau, kiek daug vargo ir kančios žmonėse. Man darėsi aišku, kad reikalinga radikalių pakeitimų, krikščioniškos revoliucijos. Ir kai į Australiją atvyko šešios Grailio sąjūdžio olandės, aš įsijungiau. Mano tėvas buvo laikraštininkas... Aš jam padėdavau. Kaip dirbusiai šioje šakoje, man pavadė redaguoti Australijos mergaičių žurnalą.

1948 metais Hong Kongo vyskupas kreipėsi į mūsų sąjūdį, prašydamas atsiųsti redaktore jo diecezijos laikraščiu. Pasikyrė mane ir nuo to laiko se-

kasi reguliariai šį laikraštį leisti. — Gyvenu aš su tomis mergaitėmis ir dar su viena Grailio sąjūdžio nare, — pasakojo ji toliau. Mes norime gyventi pilnu krikščionišku gyvenimu. Kas rytą einame į bažnyčią, kur atsakinėjame kunigui, laikiniam mišias (dialoginės mišios). Vakaraus visos drauge atkalbame kompletus. Prieš didesnę šventę savaitgalį praleidžiame susikaupime.

— Jūs tikriausiai negaunate nei pilno atlyginimo už savo darbą?

— Kaip laikraštininkė turėčiau gauti mėnesiui 1,200 Hong Kongo dolerių (apie \$200 JAV), bet aš žinau, kad dirbu neturtingai diecezijai ir dirbu tegaudama tik tiek, kiek gauna paprasčiausia kinų mergaitė, kad tik pragyvenčiau.

— Ką jūs pasakytumėte apie Hong Kongo mergaites ir moteris?

— Jos sudaro gražią dirvą bažnytiniam apaštalavimui. Jos įsiekia religinės tiesos. Kas mėnuo pas mane ateina po porą kinų mergaičių, prašydamos paaiškinimų apie katalikybę. Ir kai mes turime tuos savaitgalių susikaupimus, ateina į juos tiek mergaitės, kad savo trobelėje negalime visų apnakvinti. Įsipašėme į netoliese esančią seselių vedamą mokyklą, kur mergaitės neparengtose klasėse pernakvoja ant grindų ir klausio paskaitų, diskusijų apie religiją, misdamos tik skurdžia porcija, kuri įdedama į ryžių dubenėlį.

Kiekvienoje Hong Kongo katalikų šeimoje yra priimtas auginti koks iš Kinijos pabėgėlių našlaitėlis. Ir mes, sekdamos tą mintį, priglaudėme našlaitėlius — berniuką ir mergaitę. Daugelis Hong Kongo jaunų

mergaičių suorganizuotos į Marijos legioną. Jų yra apie 1,200 aktyvių. Eina į ligonines. Stengiasi būti krikšto motinomis, kad paskui turėtų progos prižiūrėti kūdikio krikščionišką auklėjimą. Mergaitės, kurios gali, dirba katekizėmis, nes dabar tiek žmonių atsiverčia į katalikybę, jog trūksta kunigų visus apmokyt.

— Ar jums, mergaitė, nėra sunkumų redaguoti vyskupo laikraštį?

— Ekscelencija yra italų kultūros, aš — australų. Kaikuriu klausimais gal mūsų nuomonės skirtingesnės, bet ekscelencija — šventas žmogus ir darbas gerai eina.

— Kokias idėjas stengiatės laikraštį praveisti?

— Mums prie širdies mistinio Kristaus kūno mintis, bendravimas tikėjime. Duodame katalikų pasaulio žinias. Plačiau informuojame apie Šv. Tėvo enciklikas; nors neturtingi, bet nevengiame reikale padidinti laikraštį, kad tik tilptų enciklika. Informuojame apie Bažnyčią pietų — rytų Azijoje, iškeliamame komunistų klaidas, drąsiai, nors atsargiai, nes Hong Konge yra šeima, kurių giminių raudonojoje Kinijoje turi žymias pozicijas, kurie ir patys nėra dar teigiamai apsisprendę.

— Ar turite kokius planus ateičiai?

— Kaip Grailio sąjūdžio narė — esiu ten, kur mane siųs. Aš noriu būti panaudota pasaulio atvertimui.

Ji dar parodė savo mergaičių kolonijos albumą. Kalbėjo su ryžtingumu. Darė įspūdį žmogaus, kursori aukojasi su šypsena. Vyresnio amžiaus, bet nesena, ji atrodo visą gyvenimą ištvėrusianti atsidavusi savo pamiltiems idealams.

Iš moterų pasaulio

* Jūzė Daužvardienė buvo paskirta garbės nare Chicago akademikų skautų 30 m. minėjime. Jai įteiktos spalvos, ženklai ir orchidėjos koražas. Tai pirmoji Akademikų Skautų garbės narė Amerikoje. Iškilmingas aktas ir banketas įvyko Evergreen Country klube.

* Naujoji Marquette parko Moterų sąjungos kuopa Chicagoje minėjo savo vienerių metų gyvavimo sukaktį Martini-que restorane. Toji kuopa buvo suruošusi kėlinių (duonos, pyragų, pyragėlių ir t.t.) išpardavimą parapijos salėje ir pusę pelno skyrė naujosios bažnyčios statybai.

* Birutė Čaplikaitė režisuoja Danguolės Elvikytės, veikalėlį "Paskutinės Kalėdos Lietuvoje", kuris bus pastatytas gruodžio 4 d., Lietuvių dienoje, Chicago Mokslo ir Pramonės muzėjuje. Veikalas, rašytas lietuvių kalba ir išverstas pačios autorės į anglų kalbą, sukėlė muzėjaus vadovybės susidomėjimą. Vaidins jaunesnieji skautės, ai-

* Adelė Mikšienė, Chicago Lietuvos Moterų klubo narė, gimus šiam krašte, turinti trejetą dukterų ir padedanti vyriui biznyje (turi nuosavą "Hard ware" krautuvę Archer Ave.), o taipgi užsiimanti "realestate" bizniu, vakaraus studijuoja teikrę. Ji kalba gražiai žemaitiškai.

* Anna Kaskas, buv. Metropolitan operos solistė, koncertavo pietų — vakarų Amerikos valstybėse. Po sėkmingo birutinių koncerto Chicagoje, ši sekmadienį į koncertuos Louisville, Ky. Iš ten ji grįžta prieš tiesioginių pareigų Indianos universitete Bloomingtone, Ind., kur ji yra muzikos skyriaus dekanė.

* Ona Doches, Chicago lietuvių, kalbėjo per Sophie Barcous radiją protniai nesveikų, atsilikusių vaikų reikalui. Ji yra Fund for retarded children komiteto narė.

* Petronėlė Gribienė, Balso direktorė, Nora Gugienė, direktorė ir Balso centro valdybos sekretorė nuo pat įsikūrimo pradžios ir Marija Rudienė išvyko į Balso seimą Clevelande.

Violetinė skrybėlė papuošta ži-širdies formos balta satininė skrybėlaitė, išsiuvinėta gėlėmis

* Živilė Žemgulytė, Augst. Marijos mokyklos seniorė, pasirodys televizijoje pirmadienį, lapkričio 29 d., 9 val. ryto, kanalas 7, Chicago's Sun Times programoje. Ji aiškina lietuviškos kalėdinės eglutės ornamentus ir lietuviškus kalėdinius papročius.

* Chicago's Liet. Moterų klubas planuoja praveisti tradicinį kalėdinį pobuvį narėms ir vėšnioms su įvairiais lietuviškais valgiais ir lietuviškais tradiciniais papročiais.

* Marytė Sabaliauskaitė, Tėvų Marijonų bendradarbių Bridgeporte (X) skyriaus išdininė, buvo pravažiuojančio automobilio sutrenkta ir jai nulažta koja. Dabar gydosi namie.

* Ona Aleliūnienė, žinoma Chicago's veikėja, išvyko atostogų į Arizoną. Grįš po Kalėdų.

Egipto sufražistė Amerikoje

"Amerikos moterys turi didžiausią laisvę pasaulyje", pareiškė Mrs. Doria Shafik, Egipto moterų teisių kovotoja, atvykusi iš Kairo į Chicago.

Ji yra Egipto sufražistė, pasivadinusius Nilo dukterimis, vadė.

Ji aplankė JAV, norėdama supažindinti Amerikos moteris, kaip jos grupė išsikovojo lygias teises egiptietėms, kokias turi amerikietės.

Ji nepripažįsta gero seno amerikiečių posakio, kad moters vieta yra namuose. Šioji įspūdinga brunetė tvirtina, kad moteris negali praleisti 24 valandų namuose, jos vieta yra ir visuomenėje, lygiai, kaip jos vyro.

Praeitą kovo mėnesį ji suorganizavo 15 moterų ir paskelbė bado streiką. Tada egiptietės neturėjo teisės nei balsuoti, nei būti renkamos.

Per penkias dienas tos moterys nieko nevalgė, gyvendamos Kairo spaudo kambarį, kuriame buvo rašoma naujoji konstitucija. Jos miegojo ant grindų ir buvo praeivių minždijamos. Po penkių dienų, joms apsigirus, buvo nuvežtos ligoninės. Ten jos badavo dar tris dienas. Pagaliau, jas pasiekė linksma žinia: naujoji konstitucija pripažino moterų teises.

Moterys ant pedestalų

Pulk. John H. Dille, JAV komendantas Frankfurte, Vokietijoje, atšaukdamas dėvėdama amerikietės dėvėti ilgas kelnes, jei jos yra tinkamos ir padorios, pareiškė: "Mes amerikiečiai iškeliamė savo moteris ant pedestalų ir aš prašau tik vienintelio, kad jos atrodytų gerai ant jo".

Praktiškas patarimas

Mazgojant rankas ir pavartojant vietoje muilo chlorofilinę dantų pastą — pranyks nuo jų betkokie svogūnų kvapo pėdsakai.

Balta žebenščių beretė, dėvima Ružavos, mėlynos ir žalios gėlių prie baltos žebenščių apykaklės puošia šią mažą skrybėlę

Mirė madų karalius, tegyvuoja karalienė

Jacques Fath, vienas trijų didžiųjų Paryžiaus madų karalių, 42 metų, mirė nuo leukimijos (kraujo vėžio).

Fath, II Pasaulinio karo artistas, laimėjęs augstus pasižymėjimo ženklus, nebudamas savo motinos protestų, tuoj po karo pasinėrė kurti moteriškas madas. Šimtai amerikiečių ir kitų užsienio pirkėjų užplūdo jo dirbtuvę Paryžiuje, netoli Champ's Elysees. Visiems patiko jo moteriškos mados. Jo sukurtieji pavyzdžiai buvo demonstruojami pasaulyje gražiausių manekenų.

Nors neseniai jis buvo atleistas iš amerikiečių ligoninės, kaip nepagydomas, tačiau jis karštingai dirbo lovoje ligi paskutinės akimirkos, ruošdamas pavasario ir vasaros kolekciją, kuri bus rodoma vasario mėnesį.

Jis žadėjo sekančiais metais prauostuoti Amerikos krautuvėms prieinamomis kainomis įvairius moteriškus rūbus. Fath'o prošenėlė siuvo sukleles imperatorienei Eugenijai.

Fath ruošėsi būti artistu, su-tiko Geneviev Boucher, modelę, kurios nuotraukos puošė daugelį žurnalų viršelių, ir susituokė su ja.

Jis atidarė madų salioną savo bute... iš dviejų kambarių ir jo žmona buvo vienintelė manekenė pirmiesiems 27 kūriniams. Jo našlė, Mrs. Fath, augindama jų 11 metų sūnelį, tęsė toliau vyro sėkmingą biznį.

Ar vyrai turėtų plauti indus?

Edinburgo kunigaikštis įsitikinęs, kad vyrai turi padėti savo žmonoms plauti indus. Jis davė tą patarimą vakarienės metu Londone, besikalbėdamas su Mrs. David Legate iš Montreale, žmona korespondento, kuris yra Kanados universitetų klubo pirmininkas.

Mrs. Legate pasakė, kad jos nuomone vyrai po darbo yra per daug nuvargę, kad galėtų padėti žmonai prie "sinkos". Kunigaikštis Pilypą nesutiko: "Vyrai turi padėti žmonai ir jai liktų daugiau laiko poilsiui". Paklausta, ar ji nepasiteiravo kunigaikščio, ar jis pats yra kada nors pasiūlęs suplauti indus savo žmonai, karalienei Elzbietai, Mrs. Legate atsakė: "Aš nediršau".

Kovojama dėl moterų titulo

Mrs. Geoffrey Fisher, Canterbury arkivyskupo žmona, kalbėdama moterims Anglijoje, pasakė, kad moterys turi reikalausti nuimti joms titulą "šeimininkė".

Ji pamokė, kad moterys, pildydamos įvairias formas ir minėdamos savo profesiją, neradytų "šeimininkę", bet užpildytų "žmona ir motina"; tada, galbūt, vyriausybė atkreips dėmesys. Tarnaujančios moterys ir profesionalės yra augščiau keliamos, nei ištėkėjusios moterys ir motinos. Dalinai tai pačių moterų kaltė, nes jos nereikalauja save leisti vadinti "šeimininkėmis".

Peru moterys balsuos

Peru prezidentas Odría pranešė, kad jo krašto moterys pirmą kartą Peru istorijoje gaus teisę balsuoti 1956 metų prezidento rinkimuose.

COCA COLOS GAMYBOS ISTORIJA

Jeigu paklaustume pačių gamintojų, iš ko gaminamas Coca cola — jie mums atsakys: "Iš vandens, cukraus, kakao lapelių ir kolos riešutų ekstrakto su karamelio, kofeino ir citrinos rūgšties priemaisia". Bet kokių santykių šie priedai sumaišomi ir kaip vyksta pats gamybos procesas — tai milijonų dolerių vertės paslaptis, kurią nežino tik du asmenys.

Sakoma, jeigu šie abu vyrai kokios nors katastrofos metu netikėtai žūtų — paslaptis nebūtų dingusi: vieno banko negamoje spintoje gulėtų septyniais antspaudais užantspauduotas ranka rašytas receptas. Ji paimti galima tik tuo atveju, jei abu paslapties saugotojai tikrai mirtų. Coca cola istorijoje, dabar turinčioje apie 70 metų, buvo tik septyni asmenys, kurie žinojo gamybos receptą.

Sio gėrimo tėvas buvo J. Pembertonas, Amerikos pilietis, karo veteranas. Jo gyvenimą visą laiką persekiojo nesėkmės. Būdamas vaistininku, jis darė įvairiausių bandymus. Išleido

rinkon vaistus nuo kosulio, vėliau plaukų dažymo preparatą ir pagaliau piliules nuo kepenų ligų, tačiau bankrutavo. Kartą jam pasisekė sudaryti tamsiai rudą skystimą kurio skonis jam labai patiko šio skysčio visą puodą kartą nunešė vienam savo draugui smuklininkui kuris pasiūlė ir svečiams paragauti. Vienas svečių F. M. Robinsonas paklausė, iš ko toks gaivinantis gėrimas padarytas. Paminėjęs kakavą ir kolo riešutus, gėrimui buvo duotas vardas, kuris šiandien žinomas visam pasaulyje: "Coca Cola".

Pambertonas gamino ne patį gėrimą, bet tik ekstraktą — "sirupą", kuris prieš geriant būdavo atskiedžiamas, vandeniu. Ir šiandien tikrieji Coca Cola fabriškai gamina tik sirupą, kuris pilstytuvėse atskiedžiamas ir supilstomas į bonkas.

Žmogus turi daugiau 5 kvortų kraujo

Žmogaus kraujas sudaro apie 1/13 viso organizmo svorio. Jei palmsime 21 metų amžiaus žmogų, kuris sveria 145 svarus, kraujo jis turės per penkis kvortas. Kraujas susideda iš kraujo plazmos, kurioje plaukioje kraujo forminiai elementai, būtent: raudonieji kraujo kūneliai (ritulėliai), vadinami eritrocitais, ir baltieji kraujo kūneliai, vadinamieji leukocitai. 350 — 400 raudonųjų kraujo kūnelių tenka 1 baltasis kraujo kūnelis.

Kraujas skystas tol, kol jis yra gyvame organizme. Išėjęs arba išleistas iš kūno jis greit sukreša. Tai pasidaro dėl to, kad kraujyje išsiskiria plonasis siūleliais tam tikra baltyminė medžiaga — fibrinas. Šioji kraujo ypatybė turi didelę reikšmę: kraujas tekdamas iš žaizdų ir krešdamas, pats sa-vai me stabdo kraujavimą.

Ką aš matau apie Dievą užtenka man tam, kad tikėčiau ir tą, ko nematau.

— R. W. Emerson

Mūsų virtuvė

V. IRLIKIENĖ, Toronto, Kanada

KALAKUTO VYNIOTINIS SU KASTANAIŠ

Paimti 6 — 7 svarų kalakutą. Galima ir didesnį. Nulupti odą. Nuo kaulų nupjaustyti baltą mėsą. Taip pat ir tamsią mėsą. Ant odos sudėti sluogsnį baltos mėsos, paskui tamsios mėsos, paskui kaštanų kamsalą. Vynioti atsargiai, kad nesuplėšius odos. Gerai aprišti virvute ir kepti vadinio karštumo krosnyje (325° F., leisti maždaug 30 min. svarui).

KASTANŲ KAMSALAS

1 puodukas duonos gabaliukų; 1 puodukas lydyto sviesto; 1 šaukštukas druskos; 1/4 šaukštuko baltų pipirų; 1/2 puoduko kapotų svogūnų; 2 šaukštus paukštiečių prieskonių (sage, savory, ir t.t.); 1 svaras kaštanų.

Kaštanus apipilti šaltu vandeniu. Plaukiojančius paviršius išmesti. Likusius sudėti į verdantį vandenį ir virti iki suminkštės (apie 15 min.). Nulupti, smulkiai sukapti ir sumaišyti su kita, jau minėtais produktais.

Vietoj kaštanų galima naudoti salierus, grybus, austres, kepenėles, olives.

AGURKAI DREBUČIUOSE

2 dėžutės želatino (citrinos prieskonio); 1 1/2 puoduko karšto vandens; 1/4 puoduko acto; 1/2 šaukštėlio druskos; 3 puodukus tarkuotų agurkų; 2 šaukštai tarkuotų svogūnų.

Želatiną ištirnyti karštam vandenyje, pridėti actą, druską. Atsaldyti šaldytuve iki pasidaręs sirupo tirštumo. Tada su-

dėti ant burokinės tarkos tarkuotus agurkus ir svogūnus. Supilti į alyva išteptą formą ir leisti sustingti. Duodant į stalą, išversti į plokščią lėkštę ant žalumynų (salotų, petruškų) ir vidų pridėti bet kokių salotų: viščiuko ar "shrimp".

KIMSTI KIAUSINIAI

Kietai išvirtus kiaušinius nulupti. Perpjauti per pusę išilgai. Išimti trynius, sutrinti su šaukštu. Pridėti druskos, pipirų, kapotų svogūnų, petruškų, kapotų marinuotų grybų. Visą gerai sumaišius, grąžinti atgal į baltymus. Papuošti ikra.

Vietoj grybų galima naudoti "shrimp" arba marinuotas austres.

BANANŲ KOŠĖ

Paimti visiškai žalius bananus. (Krautuvėje prašyti bananų virimui). Nulupti. Į verdantį vandenį įdėti žiupsnelį druskos ir bananus. Virti iki suminkštės, apie 20 — 30 min. Kai išvirus, nusunkinti vandenį, pridėti prieskonius: druską, pipirus, sviestą, kiaušinių, pieno kas mėgsta ir svogūno, ir gerai išmaišyti, panašiai, kaip bulvių košę. Duoti karštą į stalą prie bet kokių mėsų ar žuvies.

KEPTI AGURKAI

Supjaustyti agurkus riekutėmis. Imti mažyčius agurkus, kad sėklos būtų mažytės. Sudėti ant rankšluosčio, nuspausti skystį. Pabarstyti druska ir pipirais. Pavolioti išplaktame kiaušinyje, paskui duonos driubčiuose. Kepti ant sviesto. Duoti į stalą karštus prie mėsų ar žuvies.